

4.

1674, 12.

Q. B. V.
DISSERTATIO

Ad

L. unic. C. de mutat. nom.

quam

Divinâ adspirante gratiâ

PRÆSIDE

VIRO NOBILISSIMO, AMPLISSIMO, CONSVLTISSIMO,
& Excellentissimo,

DN. GERARDO von Stöffen /

U. J. D. ac Institut. Imperial. Prof. P.

Patrono & Præceptore suo singulari observantiæ cultu
æternum profequendo,

defendet

FRANC. RUDOLPH. BALBACH, Durlac.

Aut. & Resp.

Add. Martij hor. locoq, solitis.

ARGENTORATI,

Typis Johann. Wilhelmi Tidemannii, ANNO clc lcc LXXIV.

585

52

SERENISSIMO
PRINCIPI,
DOMINO
FRIDERICO,
MARCHIONI
BADENSI ET HOCHBER-
GENSI, LANDGRAVIO IN SAUSENBERG,
COMITI IN SPANHEIM, ET EBERSTEIN, DYNA-
STÆ IN ROETELN, BADENWEILER,
LAHR, ET MAHLBERG, &c. &c.

Domino suo Clementissimo,
eâ, quâ par est, humilimâ devotione, hoc quaecunq;
Exercitium Academicum offert,

SERENITATIS SUÆ

subditus
obsequentissimus,
Er. Rud. Balbach,
Durlac.

DISSERTATIO

Adl. un.

C. de mutat. nom.

Impp. Diocletianus & Maximianus

AA. & CC. Juliano.

SIcut in initio nominis, cognominis, prænominis recognoscendi singulos impositio libera est privatis: ita eorum mutatio innocentibus periculosa non est. Mutare itaque nomen vel prænomen, sive cognomen, sine aliquâ fraude, licito jure, si liber es, secundum ea, quæ sæpe statuta sunt, minimè prohiberis, nullo ex hoc præjudicio futuro. S. 15. Kal. Jan. AA. Conss.

Variam lectionem ex aliis Codicibus, quos videre licuit, nullam deprehendimus, nisi quòd *Baudouza* quoque voces ipsas, virgulis inclusas, in nonnullis Codicibus non exstare notet: subscriptionem tamen ita exhibet: S. XV. Kalen. Januarij AA. & CC. in quâ uti nihil aded desideramus, ita vocula illa sæpè non malè retinetur. arg. l. nec intra. 5. C. de Professor. & med. l. fin. C. de muner. & honor. l. pen. C. de his, qui num. liber. fac. l. mortuorum. 12. C. de religios. l. cum testamentum. 10. & seqq. C. de quæstion. l. un. C. de reis postulat. l. un. C. de mulier.

II. Sed antequam de ipsa lege agamus, de inscriptione & subscriptione nonnulla notabimus. Inscriptio præ se fert Autorem ejusdem & supplicantem, sive ut hodiè appellamus Requentem, qui legi occasionem dedit. Legislatores sunt *Diocletianus & Maximianus Augusti*, & *Cæsares*; *Constantius* nimirum & *Maximianus*, qui per duo CC. designantur, uti apertè con-

stat ex inscriptione *l. cum falsâ. 5. C. de jur. & fact. ignor. l. 2. C. si contra jus vel util. publ. Fac. l. 1. C. de feriis.* Nam & aliis Imperatoribus usitatum fuit, in Legibus Cæsarum quoque mentionem facere, idque vel expressè. *l. de fideicommissio. 11. C. de transact. l. pen. C. de crim. expil. hered. l. 2. C. de his qui num. liber. vel paupert. excus. l. 2. C. de peric. nominat. l. generalis. 7. C. de sentent. pass. l. 1. C. de apostat. l. 3. c. de navicul. l. 1. C. de erogat. militar. annon. l. fin. C. de inoff. testament. l. 1. C. de decur. l. 2. de legation. l. 2. C. de conven. fisci. debitor. l. 2. C. de annon. & tribut. vel tacitè. l. 2. C. de quæstion. l. injuriarum. 7. & seqq. C. de injur. l. 3. C. de annon. & tribut. l. 3. C. vi bon. raptor. & passim. quanquam sæpe quoque, etiamsi Cæsares jam designati essent, ipsorum ratio minimè habita, uti docet *l. pen. & ult. C. ad. & t. Turpill. l. qui calumniatores. 5. & seq. C. de calumniat.**

III. Cæterum etsi Maximiani Augusti & Cæsarum nomina Edictis præposita fuerint, magis tamen in speciem, quàm communi consilio & autoritate. Nam ipsius *Diocletiani* nutu omnia gerebantur, & reliqui ipsum ut parentem seu Dei magni modo suspiciebant, uti tradit *Sext. Aurel. Victor. de Cæsarib. in Diocletian.* Hic *Valerius Diocletianus* in bello Persico sub *Imp. Caro, Carino & Numeriano*, cum *Carus* fulminis tactu conflagrasset, *Carinus* postmodum à suis quoq; ob libidinem occisus, & *Numerianus* *Apri* Præfecti prætorio foci in insidiis extinctus esset, Eius domesticos regens (jam antè Consulatum gesserat sub *Imp. Probo. M. Aurel. Cassiodor. in Chronic.*) Ducum consilio *Tribunorum*q; ob sapientiam deligitur, primâq; ad exercitum concione, cum educto gladio solem intuens obtestaretur, ignarum cladis *Numeriani* neque Imperij se cupientem fuisse, *Aprum* proximè astantem (ut *Dryadis* olim apud *Tungros* vaticinantis dictum impleret; quippe quæ avaritiam excusanti tum militi gregario, quodd Imperator non esset, fore illum *Imp. prædixerat*, si *Aprum* interfecisset. *Joh. Cuspinan. in Diocletian. in pr.*) ictu transegit, cujus dolo adolescens bonus facundusq; & gener occiderat. Cæteris veniam dedit retinuitque ferè hostium omnes ac maximè virum insignem *Aristobulum*, Præfectum prætorio, per officia sua. Ita exilio, proscriptioni atque cædibus modus est factus, novaque

que res & inestimabilis, civili bello neminem fortunis, fama, dignitate spoliatum. M. Aurel. Vict. d. l.

IV. Multos externosque tuendi prolatandique gratia juris Romani consortio adscivit. *Maximianum* fidum amicitia, qui sub Carino consulatum administrarat. *Cassiod. d. l.* quamquam semiagrestem, militia tamen ingenioque bonum Imperatorem jubet; cui postea cultu Numinis *Herculei* cognomen tum accessit, uti Valerio *Jovium*; unde etiam militaribus auxiliis longè in exercitu præstantibus nomen impositum. Quia plurimi verò hinc inde hostes Imperium Romanum quaterent, ideò *Julium Constantium* Claudij Imp. ex filiâ nepotem, & *Galerium Maximianum*, cui cognomen *Armentarum* erat, à parentibus agrariis, & quòd ipse armentorum pastor fuisset, creatos Cæsares in affinitatem vocant. Prior *Herculij* privignam, alter *Diocletiano* editam sortiuntur, diremtis prioribus conjugiiis, ut in Nerone Tiberio ac *Juliâ* filiâ Augustus quondam fecerat. Iis omnibus Illyricum patria fuit; qui quanquam humanitatis parum, raris tamen ac militia insigniis imbuti satis, optimi Reipubl. fuere, ut constaret, *Sanctos prudentesq; sensu mali promptius fieri, contraq; expertes arumnarum, dum opibus suis cunctos estimant, minus consulere: tum, pane sat esse & virtuti ingenium usumq; bonæ militia;* quanta illis ex institutione Impp. Aureliani & Probi fuerat. M. Aurel. Vict. d. l. & in Epitom.

V. Et quoniam bellorum moles acrius urgeret, quasi partito imperio, cuncta quæ trans Alpes Gallia sunt, *Constantio* commissa, Africa Italiaque *Herculio*, Illyricique ora ad usque Ponti fretum *Galerio*, cætera ipse *Diocletianus* retentavit. His tempestatibus parti Italiae in vectum *tributorum* ingens malum, cum hætenus omnes eademque functione moderataque tenerentur. Nam ut exercitus & Imp. qui semper aut maximâ parte aderant, ali posset; pensionibus inducta *lex nova*; quæ fanè illorum temporum modestiâ tolerabilis, postea in perniciem processit. Pacis officia legibus æquissimis coluit, removitque pestilens *frumentariorum* genus, quorum postea *Agentes rerum* simillimi facti. Nam illi ad explorandum annuntiandumque, qui fortè in provinciis motus existerent, instituti, compositis nefariè criminationibus, injecto passim metu, præcipuè remotissimo cui-

que, cuncta fædè diripiebant. Simul annona urbis ac stipendi-
 ariorum salus anxie sollicitèque habita, honestiorumque
 prosecta & è contra suppliciiis flagitiosi cujusque virtu-
 tum studia augebantur; veterimæ religiones castissimæ cura-
 tæ; ac mirum in modum novis adhuc cultisque mœnibus Ro-
 mana culmina & ceteræ urbes ornatae, Carthago, Mediolanum
 & Nicomedia. M. Aurel. Vict. d. l.

VI. Hic tantus Princeps Dalmatiâ oriundus & obscu-
 rissimè natus, ut à plerisque scribæ filius, à nonnullis Annuli-
 ni Senatoris libertinus fuisse credatur, matre pariter atque op-
 pido *Dioclea*; quorum vocabulis, donec Imperium sumeret,
Diocles appellatus; ubi orbis Romani potentiam cepit, Graium
 nomen in Romanum morem convertit. Primus ex auro ve-
 ste quæsitâ, serici ac purpuræ gemmarumque ornamenta ve-
 stibus, calceamentisque indidit, cum prius Imperii insigne in
 chlamyde purpureâ tantum fuisset, reliqua communia. Quæ
 quanquam plùs quàm civilia, tumidiq; & affluentis animi; le-
 via tamen præ cæteris. Nam primus in Imperio Romano Re-
 giæ consuetudinis formam magis, quàm Romanæ libertatis
 invexit, post Caligulam Domitianumque *Dominum* se palàm
 dici passus, uti *Deum* quoque adorari & appellari voluit, cum
 ante eum in modum judicum Impp. salutarentur. Unde com-
 pertum *humilimos quosq; ubi alta accesserunt, superbiâ atq; ambitione*
esse immodicos. Verùm hæc in Diocletiano obducta cæteris bonis,
 eoque ipso, quòd *Dominum* dici passus, *Parentem* egit: satisque
 constat, prudentem virum edocere voluisse, *atrocitatem rerum*
magis, quàm nominum officere. M. Aurel. Vict. d. l. Eutrop. lib. 9. circ. fin.
 Cassiod. in Chron.

VII. Sagax prætereà, & admodum subtili ingenio, qui se-
 veritatem suam alienâ invidiâ vellet explere. Parum quoq;
 honestæ in amicos fidei fuisse dicitur, discordiarum metu, dum
 enunciationibus posse agitari consortij quietem putaret. Hinc
 etiam quasi truncatæ vires urbis, imminuto prætoriarum co-
 hortium atque in armis vulgi numero. Namque imminen-
 tium scrutator, ubi fato intestinas clades & quasi fragorem
 impendere quendam comperit Status Romani, celebrato re-
 gni vicesimo anno, valentior curam Romani populi abjecit,
 cum

cum in sententiam Herculium ægerrimè traduxisset, cui anno minus potentia fuerat. Igitur uterque unâ die privato habitu Imperij insigne mutavit, Nicomediæ Diocletianus, Herculius Mediolani post triumphum inclytum, quem Romæ ex numerosis gentibus egerant. Concesserunt tum Salonas unus, alter in Lucaniâ. Diocletianus privatus in villâ, quæ haut procul à Salonis est, præclaro otio consenuit, inusitatâ virtute usus, ut solus omnium post conditum Romanum Imperium ex tanto fastigio ad privatæ vitæ civilitatem remearet. Sed & contigit ei, quod nulli post natos homines, ut, cum privatus obisset, inter Divos tamen referretur. M. Aurel. Vict. & Eutrop. dd. ll.

VIII. Sunt qui ex mentis stupore atq; consternatione Diocletianum se imperio abdicasse putent, quod Christi nomen deleturum, uti concupiverat, desperasset, perspectâ singulari Christianorum contra quoscunque cruciatus patientiâ. Nam priore anno edicta Imp. de tollendis iis ita exasperata sunt, ut uno mense variis pœnis ferantur absumta 17000. Martyrum, exceptis iis, qui in insulas relegati, vel ad metallum vel ad opus metalli, vel ad fodiendas arenas excidendosque lapides damnati, quorû ferè multitudo infinita. Vid. Bapt. Platin. in vit. Marcellin. 1. Add. Bucholcer. Indic. Chronologic. ad ann. 303. Quàm gravis & atrox illa persecutio fuerit, gravissimis verbis expressit Lactantius lib. 1. Divin. Instit. cap. 11. ubi inter alia: *Nemo hujus tanta beluæ immanitatem (de Diocletiano loquitur) potest pro merito describere, quæ uno loco recubans per totum orbem sævit ferreis dentibus, & non tantum artus hominum dissipat, sed & ossa ipsa comminuit & in cineres fundit, ne quoq; exstet sepultura locus. Quenam illa feritas, quæ rabies, quæ insania est, lucem vivis, terram mortuis denegasse?* &c. ap. M. Zuer. Boxhorn. Histor. universal. ad ann. 300. pag. 265.

IX. Cum postea Diocletianus ab Herculio atque Galerio ad recipiendum Imperium rogaretur, tanquam pestem aliquam detestans in hunc modum respondit: *Utinam Salona possetis visere olera nostris manibus instituta, profectò nunquam istud tentandum judicaretis.* M. Aurel. Vict. in epitom. in Dioclet. Solebat sæpius in ore habere: *Nihil difficilius quàm bene imperare. Nam 4. vel 5. viri se colligunt, atq; unum consilium capiunt ad Imp. decipiendum; dicunt,*
quid

quid probandum sit, Imp. qui domi clausus est, vera non novit, cogitur hoc tantum scire, quod illi loquuntur; facit iudices, quos fieri non oportebat; amovet à Republ. quos retinere debebat. Quid multa? bonus, cautus & optimus venditur Imperator. ap. Fl. Vopisc. in vit. Aurelian. Vixit annos 68. ex quibus communi habitu propè novem egit. Mor-te consumtus est, ut satis apparuit, per formidinem voluntariam. Quippe cum à Constantino atque Licino vocatus ad festa nuptiarum, per senectam, quò minùs interesse valeret, excusavisset, rescriptis minacibus acceptis, quibus increpabatur Maxentio favisse ac Maximino favere, suspectans necem dedecorofam, venenum dicitur hausisse. M. Aurel. Vict. in epitom. d. l.

X. Hæc de Diocletiano, quanquam plura etiam reliquis communia. At Aurelius Maximianus, cognomento Herculeus, propalàm ferus, consilio stolidus, & incivilis ingenij, asperitatem etiam vultus horrore significans, Diocletiano in omnibus severioribus consiliis obsecundabat. Tantâ libidine agebatur, ut ne ab obsidum quidem corporibus animi labem comprimeret. Ortusejus agrestis & Pannonius. Nam non longè Sirmio postea eminuit locus, palatio ibidem constructo, ubi parentes ejus exercuerant opera mercenaria. Ex Eutropiâ Syrà muliere genuit Maxentium & Faustam, conjugem Constantini M. cujus patri Constantio tradiderat Theodoram privignam. Ferunt Maxentium suppositum arte muliebri, tenere mariti animum laborantis auspicio gratissimi partus, cepti à puero. Sed carus ille nulli unquam fuit nec patri aut socero quidem Galerio. M. Aurel. Victor. in Cesar. & in epitom. d. l. Eutrop. lib. 9. circa fin.

XI. Cum postea Romæ Prætoriani excitato tumultu Maxentium Augustum nuncupassent, Maximianus pater ad spem erectus resumendi fastigij, quod invitus amiserat; Romam advolavit è Lucaniæ agris amœnissimis, Diocletianumque etiam per literas adhortatus est, ut depositam resumeret potestatem; quas ille irritas habuit. In concione exercitus filium denudare conatus, seditionem & convitia militum tulit. Inde ad Gallias profectus, dolo composito, tanquam à filio esset expulsus, ut Constantino genero jungeretur, qui mi-
litum

litum & provincialium ingenti jam favore regnabat; quem tamen repertâ occasione interficere moliebatur. Detectis autē insidiis per Faustam filiam, quæ dolum viro enuntiaverat, profugit Massiliam ibique oppressus pœnas dedit justissimo exitu, fractis laqueo cervicibus, cùm à genero captus, mortis genus eligere juberetur. Ætate interiit sexagenarius, annorum viginti imperij, vir ad omnem asperitatem sævitiamque proclivis, infidus, incommodus, civilitatis penitùs expers. M. Aurel. Vict. d. l. in Epitom. Eutrop. lib. 10. circ. pr. Cuspinian. d. l.

XII. Is, ad quem rescriptum Impp. directum, Julianus est, privatus procul dubio aut fortè Præfectus Prætorio. arg. l. si manifeste. 7. C. de servitut. qui Impp. in re dubiâ consuluerat. Nihil namque olim frequentius, quam ex Consistorio Principis, tanquam ex oraculo responsa petere; qui ut plurimum quam humanissimè respondere solebat, uti vel maximè à N. Impp. factum. arg. l. ut responsum. 15. C. de transact. l. mercalem. 5. C. de condict. ob turp. caus. l. 3. C. de duob. reis. l. 1. C. Ne liceat potentior. l. ex tribus. 26. C. de inoff. testam. Qualia rescripta tamen in similibus causis rectè allegabantur; ut aded interdum ex ipsâ inscriptione videre licet. l. si servum. 10. C. de neg. gest. l. un. C. si in commun. eademq. caus. l. 1. C. si adversus venditor. l. 1. C. de ord. jud. l. 1. C. de jurisdic. l. testamenti. 23. C. de inoff. testam. l. si fundum. 17. C. de rei vindic. l. si pater. 5. C. de usufr. l. si inter. 8. C. commun. utriusq. judic. l. 2. C. de noxal. act. l. si pater. 9. C. de sent. pass. l. 1. C. de conven. fisc. debit. l. 1. qui erat. vel profess. l. 2. C. de jur. reip. Add. l. cum Salvatorem. 6. C. de summs. Trinit. Morem istum consulendi non penitùs hodie esse obsoletum, suo exemplo firmat Iac. Alemann. in Palæstr. consultat. 8. de jure Monet. quest. principal. 1. partit. 10. vers. Tragschrift pag. 445. & seq.

XIII. Cæterùm assiduos in jure dicendo fuisse Impp. N. nemini potest esse incognitum, ut aded vix reliqui Impp. parem LL. numerum in Codice exhibeant. In duobus autē posterioribus libris rarissimè eas reperias, & quidem ex lib. XI. l. fin. de jur. Reipubl. l. fin. de administrat. rer. publ. l. 1. Ne rustician. ad ull. obseq. devoc. ex lib. XII. l. 2. qui militar. poss. l. pen de castr. pecul. l. 2. & seqq. de primipil. Ex omnibus maximam æquitatem spirant in d. l. 3. de primipil. ibi. utilitatem publicam præferendam esse privatorum contractib.

in l. decurionum. 12. §. 1. de pœn. ibi: vanas voces populi non esse audiendas. Nes enim vocibus eorum credi oportere, quando aut noxium crimine absolvi aut innocentem condemnari desiderant. Add. l. error. 7. C. de jur. & fact. ignor. l. traditionibus. 20. C. de pact. l. litem. 15. C. de procurat. l. pen. C. Ne fisc. vel Resp. l. metum. 9. de his. quæ vi met. caus. l. dolum. 6. C. de dol. mal. l. pen. C. Quib. ex caus. major. l. 2. & 3. C. si min. se major. l. obnoxios. 11. & seq. C. de religios. l. si non. 5. C. de injur. l. 3. C. de annon. & tribut. l. 2. C. de decur. l. in albo. 9. C. eod. l. origine. 4. C. de municip. l. fin. C. de muner. patrim. l. fin. quemad. civil. muner. l. fin. C. de decret. decur. l. 1. C. qui atat. vel profession.

XIV. Scripta fuit epistola nostra 15. Kal. Januar. Augustis Consulibus; & quidem tertio imperij Diocletiani, altero verò Maximiani anno, uterq; cùm quartum Cōsules facti. Etsi enim simul quoq; tertium, sextum & octavum consulatum gesserint; tamē L. N. videtur edita post Consulatum II. Maximi arg. l. filios. 5. & seqq. C. de decur. qui idem cum Galerio, & aliàs Maximianus quoque. vid. supr. th. 2. malè autem à nonnullis Maximinus appellatur. vid. Cuspiniani Commentar. in Consul. Cassiod. in Constantio & Maximo; & postquam Constantius & Galerius Cæsares essent creati; quod demum anno æræ Diocletianæ sive ejus Imperij 5. Christianæ 291. factum: antequam autem iidem simul Consules creati. arg. d. l. 5. & seqq. quod factum anno æræ Diocletianæ 7. Christianæ 293. Relinquitur ergò anno Imperij seu æræ Diocletianæ 6. Maximiani 5. Christianæ 292. promulgatam nostram legem. Vid. Cassiod. ibiq; Cuspinian. d. l. Bucholter. in Ind. Chronolog. ad ann. Chr. 285. & seqq. quanquam hîc nihil certi definiamus; cùm res majoris sit operæ quàm utilitatis. Nam Cuspinianus ponit annum Christi 295. Editio Gothofred. 290. arg. l. servos. 7. & seqq. C. de question. l. eum, qui. 5. C. ad L. Cornel. de sicar. alibi. 293. arg. l. cum super. 10. & seqq. C. de R. V.

XV. Parùm quoque refert, utrum L. nostram scriptam dicamus aut subscriptam. arg. l. etsi. 19. C. ad L. Cornel. de fals. vel subditam. arg. l. pen. C. ad Senatuscons. Turpill. acceptam. arg. l. 2. C. de procur. emissam. l. super statu. 9. C. de question. propositam. l. si quis. 7. C. ad L. Iul. de vi publ. vel datam, uti passim; vel mandatam. l. fin. C. de offic. ejus, qui vic. & c. lectam apud acta. l. si constiterit. 4. C. fin. regund. vel dictam in consistorio. arg. l. decurionum. 12. C. de pœn. l. litibus.

litibus. 20. C. de agricol. l. sancimus. 22. C. de SS. Eccles. vel productam, ut exemplum sacrarum literarum. l. 3. C. de pedan. judic. l. prohibitum. 5. C. de jur. fisc. l. 2. C. de decur. l. fin. C. de muner. patrimon. vel ut pars actorum. l. 2. C. de excusat. muner. l. 1. C. de veteran. vel post alia. l. 1. C. de susceptor. l. un. C. si carial. relict. civit. l. fin. C. de excusat. mun. l. fin. C. de his, qua ex publ. collat. l. pen. C. de naufrag. quoniam ea omnia qualitercunque posita & Codici, etiam sine die & Consule, inserta generalium Constitutionū habere vim Justinianus Imp. voluit in *Constit. de Justinian. Cod. confirm. §. 2. & 3.* Locus habitus Consistorii fortè Sirmium est. *arg. d. l. 5. C. ad. L. Cornel. de Sicar. l. si fundum. 17. C. de R. V. l. si non. 5. & seqq. l. qui veluti. 13. & seq. C. de injur.* Maximiano Imp. natale, ubi palatium construi curavit, sicuti dictum. *th. 10.* Extra dubium namque, quæ à singulis Imp. constituta fuerint, sub utriusque nomine expedita fuisse. Add. tamen *l. un. C. sumt. injunct. muner.*

XVI. Inquiremus jam in ipsum L. N. sensum; cui restitū explanandæ nonnullorum terminorum explicationem præmittemus, & quidem potissimum de *Nominum naturâ & differentiâ*; tum de voce *mutationis, fraudis & præjudicij.* Nominis originem alij à Græco *ὄνομα*, alij à *νόμ* deducunt, quod vel lege vel consuetudine constet. Neque enim ab ipsâ naturâ rerum esse nomina, sed hominum instituto ab ipsis Legislatoribus imposita; quippe quorum intersit, res proprio suo nomine appellari, ne ambiguitas errorem pariat. *vid. Zas. ad l. si quis in fundi. 4. n. 5. ff. de leg. 1. Höpingk. de jur. insign. c. 21. n. 13.* Festus nomen quasi novimen dici ait. Nam ut à moveo, movi, motum, movimen, momen; sic à nosco, novi, notum, novimen, nomen descendere. *Becman. de Orig. Lat. L. in voc. Nōos. p. 545. Höpingk. d. l. n. 14. & seq.*

XVII. Nomen interdum sumitur (1.) pro familiâ sive gente. *arg. l. pater. 38. §. 1. & l. is, qui. 94. ibi: ne de nomine suo exiret. ff. de leg. 3. ibiq. Gl. vel (2.) pro titulis debitorum, in quibus hominū nomina scribebantur, quibus pecuniæ erant numeratæ. Unde nominibus obligatio cōtrahebatur, cum expensū quid alicui in tabulas referebatur. *vid. Calvin. in Lexic. in voc. Nominibus. pag. m. 599. & r. Gothofr. ad l. 1. ff. de ann. legat. Hinc facere nomen pro contrahere. in l. Thais. 41. in fin. ff. de fideic. libertat. l. si verò. 12. §. idem ait. 15. ff.**

mandat. l. cum queritur. 16. ff. de administ. tut. l. 2. ff. de proxenet. & eleganter bonum nomen pro debitore idoneo. in l. inter causas. 26. §. 2. ff. mandat. l. 1. pr. ad Sc̄m Macedon. idoneum. in l. tutor. 19. §. quid ergo. 4. ff. ad SC. Vellej. l. tutor. 13. §. 1. ff. de administ. tutor. l. tutor. 35. ff. eod. l. liberto. 21. §. 3. ff. de ann. legat. l. Divi. 89. ff. ad L. Falcid. quibus opponuntur mala, peiora nomina. in l. in ratione. 30. pr. ad L. Falcid. deteriora in l. fin. §. pen. ff. de administ. rer. ad civit. pertin. uti salvis & integris deperdita & malè contracta in d. l. 16. ff. de administ. tut. Optimè Columella bona nomina non appellando fieri mala. lib. 3. cap. 17.

XVIII. Vel (3.) pro causâ alicujus rei, ut in l. qui cum, 4. §. non omnis. 8. ibi. exauctoratus eo nomine. ff. de re militar. & passim. quo casu sæpe subintelligitur, ut in l. 2. ff. de naut. foenor. l. cum quæreretur. 60. §. 3. de leg. 3. l. fin. de proxenet. l. eum, qui. 30. §. 2. de jurejur. l. si legati. 28. de pignor. l. item. 6. in fin. quibus mod. pign. l. cum tale. 72. §. 3. ff. de condit. & demonstr. vel (4.) pro rerum signis & quidem in genere pro quibuslibet verbis rem designantibus arg. §. 2. Inst. de donat. l. natura. 4. ff. de præscript. verb. l. 1. §. 3. de pact. l. nominis. 4. l. nomen. 164. l. pecunia nomine. 222. de V. S. ibiq. Rebuff. & Gædd. vel in specie pro iis, ex quibus personarum cognitio inducitur. arg. §. si quis. 29. Inst. de legat. l. ad recognoscendos. 10. C. de ingen. manum. l. pen. C. de condit. indeb. l. filius. 76. §. pater. 5. de leg. 2. l. uxorem. 20. de manum. testam. l. filia. 28. §. 1. de condit. & demonstr. l. hoc jure. 19. §. fin. de donat. can. olim. 8. caus. 8. q. 1. cap. Raynutius. 16. pr. ff. de testam. Quæ significatio potissimùm est hujus loci. Definitur à Cic. quod unicuique personæ datur, quo suo quæque proprio & certo vocabulo appelletur. lib. 1. post pr. de Invent. Alij definiunt Nomen esse notam cujuslibet propriam ac peculiarem, appellationis causâ ab animo, corpore vel fortunâ desumptam. vid. Höpingk. de jur. in fin. cap. 21. n. 19.

XIX. Dividuntur nomina (1.) in publica, quæ publicâ autoritate; & privata, quæ privatim imponuntur. Illius generis sunt, quæ plures res ejusdem speciei designant, uti homo, fundus &c. & mutari nequeunt. arg. l. si quis. 4. de leg. 1. Wissenbach. disputat. ad ff. part. 2. disp. 1. ad tit. de legat. 1. th. 6. hujus verò, quæ certam differentiam connotant. v. gr. Titius, fundus Cornelianus &c. Höpingk. d. l. n. 20. & mutari possunt.

d. l.

d. l. 4. vid. infr. th. 33. & seqq. (2.) in honesta & turpia. arg. l. sciendum. 7. ff. ad Scf. Trebellian. l. facta. 63. §. si verò. 10. ff. eod. Priora liberis nostris imponere debemus, ut iis dignos sese studeant præstare. arg. cap. cum secundum. 16. ibi: ut ipsa nominis ratio persuadet. X. de præbend. Salic. in l. 1. C. de Summ. Trin. Guil. Bened. in cap. Raynutius. 16. in voc. Raynutius de Clera. n. 52. X. de testam. Fr. Viv. lib. 2. comm. Opinion. 540. n. 8. P. Heig. in Procem. Instit. n. 9. Unde gloriatur Accursius, sibi id nominis inditum, quòd accurrat sive succurrat contra tenebras juris civilis. in d. l. 63. §. si verò 10. in voc. conditio. Br. in Orat. Doctoral. pro fratre Bonacurs. in pr. uti quoq; Ioh. Faber, qui idèd fabrum se appellari ait, non quasi ferrarius aut lignarius fit, sed quòd libenter compilando & legendo operetur. in §. ex diverso. 30. Instit. de R. D. Bened. d. l. n. 55. Inhonestas & turpia jure improbantur; ut, si quis hâc conditione institutus sit, ut tale nomen ferat, conditio illa à Prætoze remittitur. d. §. 10. ad Scf. Trebellian. qualia sunt Vespillo seu Vespertilio, Nero, Dathan, Abiram, Mascaron, Belial, Rampinus, Sgrassina, Truffa &c. Gl. d. l. Bened. ad d. cap. 16. num. 51. & seqq. Mascard. de probat. vol. 2. conclus. 832. n. 21. Fr. Viv. Commun. Opin. 540. n. 9. Höpingk. d. cap. 21. n. 26. Add. infr. th. 43. & 53.

XX. (3.) Alia nomina gentilia sunt vel originaria, quæ à Majoribus deducuntur, & in eâdem gente ac familiâ obtinent; alia verò adscititia vel adventitia, quæ recens assumuntur & in posteros quoque derivantur. Ita nomen Tullius gentile erat, Cicero autem adventitium fictumque à cicere, cujus speciem in extremâ nasi parte formatam habuit, qui primus ita nominatus est; quod tamen gentile quoque postea factum. vid. Höpingk. d. cap. 21. n. 32. & seqq. Add. Suet. in Tiber. cap. 3. in Galbâ cap. 3. ubi docet, unde Tiberiis Drusi & Sulpitiis Galba nomen accesserit. Ita apud Romanos dentati dicti à solido dentium osse; capella à capillorum hirsutie; Anci vel Antiates à vitioso cubito; Ænobarbi à rutilâ barbâ; Strabones, Patij, Cæci, Licinij, Limi à vitio oculorum; Papyrij, Nerva, Sylla, Nigri, Rusi, Claudij à robore vel vitio corporis; Bubulci, Caprarij, Portij, Suillij, quòd illorum animalium virtutes sequerentur vel iis signarent; Murena, Orata, quòd eas in deliciis haberent; Pisones à pinsendo frumento, vel à pisis.

à pisis; uti Fabij, Lentuli, à fabis & lentibus. Ita Proculus, qui Patre absente; Hostus, qui ap. hostes; Posthumus, qui patre mortuo; Opiter, qui vivo avo, sed patre mortuo natus est: Vopiscus, qui è gemellis viveret; Faustus à favore; Volero, qui volentibus parentibus natus: Cnaus à nævo; Cajus vel Gajus à gaudio parentum; Servius, qui mortuam matrem servatus; Auli, qui diis alentibus nascuntur; Marci, qui Martio mense geniti; Tiberij, qui ad Tiberim nascebantur; Status à stabilitate; Tullus quasi tollendus ominis causa; Sertor, qui per sationem; Lucius, qui initio lucis; Manius, qui manè natus erat. vid. Aut. Anonym. vel, ut alij volunt, Val. Max. de Nomin. Prænom. &c. Höpingk. d. c. 21. n. 54. 74. & seqq. Add. eund. n. 57. & seq. ubi veterum Germanorum Nomina explicat, de quibus etiam legendus omnino Scalig. de subtilit. Exerc. 266. post pr. Speidel. in Thesaur. lit. N. n. 20. in voc. Nahmen / Zunahmen &c. In septentrionalibus populis, ut & alicubi in Germaniam, filij ex nomine paterno cognomen accipiunt; quod quia Genealogiarum rationes conturbat, hinc paulatim illa cognomina gentilia sunt facta; uti cernere licet in Torstenson, Gustavson, Carlsson, Magnussen, Petersen, Johansen, &c.

XXI. (4.) Nomina sunt vel *familiaria* vel *propria*. Illa eadem ferè cum gentilitiis; vulgò dicuntur *Stammnahmen / Zunahmen*; hæc, quæ & *lustrica* appellantur, dicuntur *Taufnahmen*; quæ vel à die natali, qui Divi eujuspiam memoriæ insignis est; vel ab iis, qui ad sanctissimum lavacrum infantem afferunt, vel à defuncto patre aut avo assumi solent. Scalig. d. l. ubi addit: *populos in Libyâ Bornos nominibus propriis non uti, sed ex proceritate aut lineamenti corporis aliisque notis commune nomen captare v. g. longum, curvum, curvum, crassum, ventriosum &c.* Q. Septimius Florens Christianus, Poëta Gallus non ignobilis, ita dictus est, quòd numero quintus ex compluribus liberis & septimo mense natus esset &c. Thuan. Histor. lib. 117. ad ann. 1596. Gentilitia à patre vel majoribus paternis deducuntur. arg. §. 1. in fin. Inst. de legitim. agnat. tutel. cap. fin. vers. cum autem. X. de convers. infidel. non à matre, nisi fortè propter nobiliorem prosapiam aut ex privilegio aliquo. arg. l. 1. §. 2. ff. ad municipal. aut ubi impedimentum ex parte patris circa nuptias &c. arg. l. lex natura. 24. ff. de stat. homin. l. pactum. 7. C. de R. V. cap. 3. X. de conjug. servor. aut si mater infidelis

lis Christiana fiat. *arg. d. cap. fin. Guil. Bened. in cap. Raynutius. 16. X. de testam. in voc. Raynut. de Clerâ. num. 1. 12. 16. & seqq. Add. infr. th. 51.* Olim nomen cuique Romano, ut ceteris omnibus, unum fuisse, tradit *Appianus Alexandr. post accessisse alterum, nec ita dudum etiam tertium ceptum addi quibusdam, quò magis agnoscerentur ex aliquâ notâ corporis aut virtute animi; quemadmodum & Græci aliquot nominibus adjuncta habuerint cognomina. in præfat. histor. circa fin. ubi addit, se positurum nomina omnia, præsertim virorum illustrium, plerumq³ autem eo appellaturum, quod visum fuerit maximè proprium.* Et tribus, interdum quatuor. *Gothofr. ad l. fin. ff. de instit. act. nominibus appellari postea honestum putârunt, ut quasi unum à patre, alterum à Majoribus, tertium à seipso haberent. C. Sigon. de Nomin. Roman. cap. 1. De illis concisè Becmannus: Nomen est familiæ nota, prænomen proprium cuiusque; cognomen, quod eventu accessit; agnomen eventus accessionem significat. de Orig. d. l. p. 546. sed uti ex d. loc. Appiani & Historiis liquet, crebrius Romani cognominibus, quàm aliis nominibus fuere appellati.*

XXII. *Accursius ad J. si quis. 29. ad verb. in nomine &c. Inst. de legat. Nomen, ait, est genus, sed ponitur hic pro specie sui, ut Albertus, quod dicitur proprium personæ nomen: cognomen quasi commune cognationis nomen, ut Asinellus; prænomen quod cum differentiâ ponitur, ut si sint duo Tully, & uni superaddatur Marcus, & dicatur M. Tullius. Nam Marcus est prænomen. Agnomen est, quod imponitur ab eventu, ut Africanus, qui vicit Africam, Alemannicus, Gothicus, &c. Ad quæ verba Andr. Alciatus: declaravit hæc verba, inquit, Accursius, ut intelligendum existimet nomen, quale sit Albertus; cognomen verò quasi familiæ seu cognationis vocabulum sit, quasi est Asinellorum, quæ gens fuit Bononiensis; qua ratione nomen mihi erit Andreas, cognomen Alciatus: & sic in similibus. Nemoque est in præsenrem diem, cujus vulgata sit opinio, qui non in sententiam Accursii iverit, J. Cti, Rhetores, Grammatici, turmatimque ceteri id genus scriptores non uno in loco hoc prodiderunt &c. quam sententiam penitus falsam esse spero fore, ut nemo tandem dubitet &c. lib. 4. diff. punct. cap. 1.*

XXIII. Sed nihil aliud probat, quàm gentilia illa nomina, v. gr. Domitiorum, Sulpitorum, Tulliorum &c. simpliciter nomina apud veteres fuisse appellata; quod contra Accursium non est, qui ipse concedit, & generaliter & specialiter vocem nominis sumi adeoque variatum sæpè in eâ fuisse. Enim verò dum ipse Alciatus, servos à Dominis manumissos, eorum nomen, ait, accepisse; v. gr. *Dionysium Pomponij Attici*, postquàm vindictâ liber factus sit, appellatum *M. Pomponium Dionysium*; Eutychem à T. Cæcilio manumissum postea dictum esse *T. Cæcilium Eutychem* &c. annon eo ipso profitetur, ipsum prænomen sub voce nominis comprehensum? Apprimè Seneca, officium, inquit, quod à *Senecâ* accepisses, si *Anneo* te diceres debere vel *Lucio*, non creditorem mutares, sed nomen; quoniam sive prænomen ejus, sive nomen dixisses, sive cognomen, idem tamen ille esset. *lib. 4. de benefic. cap. 8.* Nec diffiteri potest ipse *Ant. Augustinus*, quanquam aliàs Alciati opinionem laudat, cùm ex Cicerone adduxisset veteres Jctos irridente; quòd cùm id nomen invenissent exempli causâ in *Cajâ Cæciliâ*; putârint omnes mulieres, quæ coemptionem facerent, *Cajas* vocari; *vid. Val. Max. de Nominib. pranomin. &c. illic prænomen dictum esse nomen &c. libr. 3. Emend. cap. 8.* ubi tandem *in fin.* quoque docet, Imperio Byzantium translato, veterem Romanorum consuetudinem tenuibus vestigiis mansisse &c. *Add. Besold. in Thes. Pract. lit. N. n. 9. in voc. Nomen &c.*

XXIV. Videamus breviter de reliquis terminis obscurioribus. Mutatio nominis fieri dicitur non solum, si aliud pro alio substituatur & ita penitus nomen immutetur, verùm etiam si varietur aut priori nomini aliquid addatur vel detrahatur. *arg. l. Iulianus. 4. §. 3. ff. ad exhib. l. nonnunquam. 8. in pr. ff. de collat. l. adsumptio. 6. ff. ad municip. l. aded. 7. §. aliad. 7. l. ergo. 30. §. 2. ff. de A. R. D. l. 3. §. miles. 13. ff. de re milit. l. servitutes. 20. §. pen. ff. de S. P. U. cap. in tantum. 36. X. de Simon. Can. non sufficit. 63. de penit. dist. 1. cap. 1. & 4. X. de vot. & vot redemt. Ita secundum Dd. ante litis contestationem libellum tam in civilibus quàm criminalibus mutare licet, die Klagung mag für beschehene Kriegsbestätigung verwandelt, gemehre und gemindert werden. *arg. l. 3. C. de edend. ibiq. Gl & Dd. add. Wurmser. tit. 9. Obs. 3. 3 ail. lib. 1. Obs. 51.**

n. 9. & observ. 74 n. 4. Ita iudicium dicitur esse mutatum, si potentior adversarius substituatur, manente licet eodem iudicio. l. 1. & t. t. ff. de alienat. jud. mut. caus. Et nemo dicitur sibi causam possessionis, nisi illa extrinsecus accedat, posse mutare. l. qui bonum. 19. §. 1. l. 3. §. illud. 19. l. quod meo. 18. pr. ff. de acquir. possess. l. cum nemo. 5. C. cod. l. fin. ff. si pars hered. pet. l. non solum. 33. §. 1. ff. de usurpat. l. 2. §. 1. de hered. l. ad probationem. 23. C. de locat. Vid. Gl. ad d. l. 5. in voc. extrinsecus. C. de acquir. possess. Gothofred. ad d. l. 3. §. 19. ff. eod. interdum mutare eleganter ponitur pro nocere, obesse, &c. in l. usu. 11. ff. usufr. quemadmod. cav. l. 3. §. fin. de pecul. l. amissi. 52. §. 2. de fidejuss. l. 3. §. 3. de administr. rer.

XXV. Dicitur in L. N. sine aliquâ fraude &c. Fraus in iure nostro ut plurimum pro dolo malo sumitur, quando quis callidâ quâdam machinatione damnum infert, ut in l. 1. ibi: dâ operâ in fraudem &c. ff. de alien. jud. mutand. l. si culpâ. 63. pr. ff. de inoff. testam. l. 3. ff. pro soc. l. si procurator. 10. C. de procur. interdum damnum significat, quo quis absque dolo tamen alterius afficitur. arg. l. inter. 33. §. ibi: officium, quod gerunt & publicè prodest & fraudem eis afferre non debet. ff. ex quib. caus. maior. junct. l. si servus. 61. §. quod v. 5. ff. de furt. l. sed si. 7. ff. de testam. quemadmodum aper. & arg. l. cum te. 6. ibi: poterit tibi ea res non esse fraudi. C. de pact. inter emtor. l. si quis. 15. ff. quæ in fraud. creditor. fac. l. si longius. 18. §. 1. vers. unde ego. ff. de iudic. l. 2. ff. de his, quæ in testam. del. §. 1. Inst. de Usucap. §. 2. Per quas person. Gl. in d. l. 6. t. C. de pact. inter emtor. Et posteriorem quoq; significationem hujus esse loci evincunt verba sequentia, licito iure; quæ majoris evidentia gratia adjecta videtur, ut sensus sit, mutari posse nomina, modo ne id fiat dolo malo vel in damnum alterius. Et si namq; dolo caream, tamen temerè id mihi permittendum non est, quod alteri nocet, mihi non aded prodest. arg. l. 1. §. u- dem. 11. l. 2. §. item Varus. 5. ff. de aqu. & aqu. pluv. arcend. l. un. §. 3. 4. & 6. ff. Ne quid in flum. publ. l. in creditore. 38. ff. de evict. l. in fundo. 38. vers. constituimus. ff. de R. V. d. l. servitutes. 20. §. pen. ff. de S. P. U. l. solvendo. 39. de negot. gest. Et huc referri etiam possunt verba finalia L. N. nullo ex hoc præjudicio futuro; quæ quanquam impunitatem quoq; nomen mutantibus promittant, tamen nihil impedit, quò minus conditionem inferant, si mutatio nominis tertio cuiuspiam fraudi damno vel præjudicio non sit futura. arg. l. penult. in pr.

ff. de re jud. junct. rubr. & t. t. C. inter alios act. vel jud. aliis non nocere.

XXVI. Summa igitur L.N. est: *Mutatio nominis non fraudulosa libero homini est permessa, uti summat Bl. ad h.l. n. quod admittim^o, si, uti diximus, verbum fraudulosa generatim sumatur.* Ex illâ aliquot themata seu partitiones colligere licet. (1.) Nomina ad cognoscendos singulos sunt imposita tum publicâ, tum privatâ autoritate. (2.) Qui suæ potestatis est, etsi privatus, ab initio sibi nomen impositum mutare potest; (3.) modo id fiat innocenter, id est, neque in fraudem, neque in damnum alterius. (4.) Filiusfam. neque sibi nomen ab initio imponere, neque postea mutare potest. (5.) Multò minus id facere poterit servus. Rescripto causam dedit *Iulianus*, ad quem verba illius directâ. Hic fortè, quum ab initio *P. Valerius* appellaretur, postea *T. Valerius Iulianus* vocari maluit, quòd *T. Iulius Afer*, qui superiore bello civili interfectus erat, plurimis eundem beneficiis affecisset. Ægrè id tulit *Q. Iulius* dicamque scribere intendit, quasi in contumeliam vel fraudem gentis *P. Valerius* nomen mutasset, qui id unicè in memoriam patroni optimi maximi fecerat. Itaque hic supplice libello Consistorium Principis adiit & quid facto opus esset, consuluit.

XXVII. Non vacat, neque expedit dicis gratiâ afferre, quid *Q. Julius* contra novitium *Julianum* allegare potuisset; hominem esse vilem, novum, qui tanquam ex adoptione antiquæ familiæ insidias faceret; metuendum, ne in perniciem Reipubl. quòd Patronus uni ex triginta Tyrannis favisset, ob memoriam illius quid machinaretur &c. Satis erit, si discutiamus cardinem quæstionis, ex quo reliqua nullo negotio viam invenient. Erit illa, *An liceat nomen mutare?* id quod negandum videtur. Nam (1.) ipse *Majoragius*, cum antea *Anthionius Maria* vocaretur & postea *Marcus Antonius* nominari maluisset: atque propterea coram Senatu Mediolanensi à *Fabio Lupo* & *Macrino Nigro* collegis suis de mutatione istâ nominis accusaretur. *Thuan. histor. lib. 16. ad ann. 1555. is, inquit, quem veteris nominis pernicet, omnes in levitatis atq; inconstantia suspicionem inducit. in Orat. X. in med. pag. m. 260. Nihil autem inconstantia atque levitate turpius, & magis indecorum; quippe quam jura nostra*
passim

passim damnant in l. 2. ff. de constit. Princip. l. quaritur. 14. §. si venditor. 9. ff. de edil. edit. l. quamvis. 39. C. de pact. cap. quod semel. 21. de R. l. in 6. can. definitio. 17. caus. 22. q. 4. l. in causas. 27. pr. ff. de procurat. & illud aureum: Non mutandi sunt termini, quos Patres posuerunt in Proverb. Salomon. 22, 28. Apud Romanos quæ meretricium quæstum incipiebant, nomen mutare consueverunt. Alciat. lib. 9. Parerg. cap. 16. Unde Tacitus: Vestilia Prætoriâ familiâ genita licentiam stupri apud Ædiles vulgaverat, more inter veteres recepto, qui satis pœnarum adversus impudicas in ipsâ professione flagitij credebant. lib. 2. Annal. circ. fin. Nam publica lupanaria Romæ fuisse, etiam Val. Maximus docet lib. 7. cap. 3. n. 10. quanquam id ex l. ancillarum. 27. de hered. pet. l. idem. 4. §. 3. de condict. ob turp. caus. l. affectionis. 5. de donat. l. si uxor. 13. §. 2. ad L. lul. ff. de adult. l. quæ adulterium. 29. C. eod. probari negamus. Ipsa tamen Vestilia in Seriphon insulam abdita est gravibusq; Senatus decretis libido fæminarum coercita, cautumq; ne quæstum corpore faceret, cui avus aut pater aut maritus Eques Romanus fuisset. Tac. d. l.

XXVIII. (2.) Quid imprudentius, quàm aspernari familiam, ex quâ quis oriundus, & quasi cornicum oculos configerendum quis Parentum vel Patrinorum incuriam accusat, qui tamen præmeditatio & in bonam spem nomen indiderant. Hinc iterum Majoragius: omnes qui sibi nomen mutant, Parentum primum mandatum contemnunt atque despiciunt, Parentum prima munera parvi pendunt, Parentum voluntatem irritam faciunt &c. in d. Orat. X. pag. m. 262. Erød si quis in pejus nomen mutat, suam ipse stultitiam; sin verò in melius, suorum stultitiam coarguat necesse est. Quantâ aurem curâ olim infantibus tam apud Christianos, quàm apud alias gentes nomina sint imposita, docet Genes. cap. 17. v. 18. Levit. 12, 3. Luc. 1, 59. & 2, 21. Macrobi. 1. Saturnal. 16. circ. fin. Scalig. de subtilit. exerc. 266. in pr. Bodin. 4. de Republ. 3. circ. fin. Höpingk. de insign. cap. 21. n. 120. & seqq. D. Chrysostomus in cap. 4. prior. ad Corinth. suo ævo, ait, fuisse usitatum inter gentes, ut natis infantibus accenderentur plures lucernæ, quibus singulis nomen impositum, atque ejus demum, quæ ceteris extinctis supervixerat, nomen arreptum & longioris vitæ præsagio infanti fuisse inditum. apud Höpingk. d. l. n. 102. vid. supr. th. 19.

XXIX. (3.) Quis dubitat, pluralitatem nominum confusionem rerum in Republ. inducere. *arg. l. Labeo. 7. ff. de supellect. leg. Gail. 1. Obs. 50. n. 2. Höpingk. d. l. n. 198.* In exercitu si turbata sunt signa, quis non Ducum sibi metuit? Quid faciet gubernator, si subortâ tempestate petenti funes nauta afferat remos? Nominum illa confusio non potest non rerum adducere periculum & novam parere Babylonem. Sapienter Iustinianus noster: Cui ferendum est, eundem esse tutorem & sub tutelâ constitui, eundem esse curatorem & sub curâ agere? Hæc certè & nominum & rerum scdâ confusio est. *in l. fin. C. de legit. tut.* Unde nec origine propriâ nemo voluntate suâ eximitur. *l. pen. C. de municip. & originar.* neque ulli permissum est, rebus quas alius detineat, nova signa imprimere, etiamsi suas esse affirmet. *l. fin. C. ut nem. lic. fin. jud. auct.* (4.) Accedit opinio quædam, quæ jam penitus insedit atque inveteravit in omnium ferè mentibus, non nisi alicujus fraudis atque malitiæ causa solere nomen immutari. *Majorag. in d. Orat. X. p. 215.* Quare Papinianus. Falsi nominis vel cognominis adseveratio pœnâ falsi coercetur. *in l. falsi. 13. pr. ff. ad L. Cornel. de fals. Fac. can. postquam. 13. caus. 13. quest. 2.* Et quid prodest mutatio nominis, si malus animus minimè mutatur. *arg. l. neq. professio. 5. C. de testam. Gul. Bened. in cap. Raynutius. X. de testam. in verb. Raynutius de Clerâ. n. 54. in fin. Hartm. Hartmanni in Observ. pract. tit. fin. Miscellan. cap. 1. obs. 6. n. 10. & seq. Add. infr. thes. 53. pr.*

XXX. (5.) Hinc procul dubio viri Principes & docti ne leviter quidem nomina sua immutari passi sunt. Exemplo sunt Adrianus VI. & Marcellus II. Pontifices, qui contra morem aliorum Pontificum pristina nomina lustrica retinuère. *Bucholz. in indic. Chronolog. ad ann. 1522. Laur. Surius. ad ann. 1522. Thuan. lib. 15. ad ann. 1555.* & notæ sint illæ controversiæ de vocibus von & in. *ap. Höpingk. de jur. insign. cap. 22. num. 185. Limn. jur. publ. lib. 4. cap. 7. in Addit. II. pag. 253. unter & in ap. Reinking. lib. 1. class. 5. cap. 21. n. 78. Carpzov. lib. 2. Resp. 15. n. 16. Sprenger. de jur. publ. lib. 2. cap. 2. pag. 198. & cap. 40 p. 333.* Meminimus, virum Principem cum nomen proprium literæ non in vernaculâ, sed latino idiomate scriptæ efferrent, maluisse obsignatas remittere, quàm peregrinam nominis inflexionem admit-

admittere. Quanta quæso virorum doctorum copia, qui in vernaculâ cognominari malunt *Becker / Schneider / Schuster / Oläser / &c.* quàm *Pistorij, Sartorij, Sutorij, Vitriarij &c.* Imò sunt, qui vel horrenda aut obscœna nomina à Majoribus accepta retinent, quàm ut vel levissimè illa mutari velint, rati fortè, non magis nocere malum nomen, quàm faciem deformem; utroq; enim invitari possessores, ut moribus contrariis & pulcherri-
 mis assuescant. Gloriosè *Cicero*, cùm ab amicis crederetur id nomen aut omninò vitaturus aut in aliud commutaturus, *se effecturum respondit; ut posthac non minus celebre esset nomen Ciceronum, quàm Scaurorum atq; Catulorum.* Vid. *Plutarch. in ejus vit.* Neque malè DD. si quis sub lege institutionis vel legati nomen alterius aut testatoris ferre jussus, vel in minimo aut in solâ aspiratione illud mutet, eum hereditate vel legato excidere. Vid. *Guid. Pap. decis. Gratianopol. 251. Gul. Bened. d. l. n. 44. & seq. Höpingk. d. cap. 21. n. 142. & cap. 8. n. 324. & infr. th. 38.*

XXXI. (6.) Quod si tandem absque judicis autoritate signa in rebus nostris mutare fas non est, uti dictum. *arg. rubr. & t. 1. ut nem. lic. sine jud. aut.* quid dicemus de nominum mutatione. Sanè olim & ipsis Impp. per Senatum sibi nomina decerni gloriosum fuit. Vid. *Æl. Lamprid. in Vit. Alex. Severi circa pr.* Et hodie sicut insignia à Superioribus conceduntur, augentur vel mutantur. *Wesensbec. in parat. de jur. aur. ann. Limn. I. P. lib. 6. cap. 6. n. 27. & 42. ita Imperator singulari diplomate, utpote in literis Nobilitatis aut Armorum, mutationem nominis facere solet aut ad faciendum eam largitur facultatem.* Höpingk. *d. l. cap. 21. n. 171.* Exemplum in *Johanne Wilhelmo Wisenbach* ejusq; successoribus, quibus *Ferdinandus II. Imp.* in literis Nobilitatis anno 1627. d. 20. Octobris inter alia singulari ex gratiâ & privilegio concessit, ut in perpetuum seipso & per alios in omnibus scripturis, allocutionibus, titulis & sigillis *de von Wisenbach* nuncuparent & inscriberent, referente Höpingk. *d. l. n. 145. in fin.* *Ludovicus XI. G. R.* inter cæteros domesticos & aulicos *Oliverium Diabolum, tonsorem Flandrensem, hominem perversum* sublatâ *Diaboli* appellatione, *Dammam* cognominavit. *Gul. Bened. d. l.* Et *Carolus IX. G. R.* ex matris *Catharinæ Medicæ* voluntate fratrum *Alexandri & Herculis* no-

men mutavit, & alterum *Henricum*, alterum *Franciscum* in posterum nominari voluit. Thuan. *histor. lib. 37. ad ann. 1565.*

XXXII. (7.) Agmen claudant verba *Linnaei*, quibus Literatorum nonnullorum mores in fingendis nominibus taxat. Hodie inquit, licentioso hoc seculo numero plurimos reperire licet, qui nescio quâ gravitate cum *Edmundo Campiano Concert. Eccles. Anglic. 3.* sæpius & nomina & vestes mutant & Protheo mutabiliore in theatro literario apparent. Ita mox videbis *Eberhardum à Weibe*, mox *Durum di Pascolo*, mox *Waremundum ab Ehrenberg*, mox *Mirabilem de bona casa*, unum eundemque Politicum constituere. Nunc erit *Syringus*, qui modo *Springer* erat. Ant. *Benbellona de Godentiis* dabit *Bartholomæum Gericium*; *Regius Selinus*, *Christ. Trasylulus*, *Christianus Alemanus* unum repræsentabit *Basilium Monnerum*. *Tortus*, qui contra *Regem Britanniaë* scripsit, *Bellarminus* erit; *Harminius de Mosa*, *Hermannus Fabronius* &c. *lib. 1. jur. publ. cap. 11. num. 72.* Ille *Edmundus* seu *Enimundus Campianus Londinensis* sodalitio Jesuitico nomen dederat & postmodum ob causam perduellionis erga *Elisabetham Reginam* damnatus fuit. Thuan. *lib. 74. ad ann. 1581. Add. eund. lib. 135. circ. pr. ad ann. 1605.* ubi illius exemplo socios, ut laterent in illo regno, ferè binomines ac trinomines fuisse docet. *vid. infr. th. 45.*

XXXIII. Sed ut ut hæc veri speciem habeant, licitum tamen esse nominum mutationem, L. N. evincit; quippe quæ certis demum casibus illam prohibet; in iis scilicet, qui sui juris non sunt, aut si mutatio aliis fraudi sit *vid. supr. thes. 26.* Extra illos casus reprobari nequit. Nam quod legitime factum est, nullam pœnam meretur. *arg. l. Gracchus, 4. C. ad L. Iul. de adult. neque crimen perhorrescat, qui concessâ sibi utitur potestate. arg. l. devotum. 5. C. de metat. 12, 41.* Et hinc generaliter dicitur, hominum nomina esse mutabilia. *l. si quis. 4. in fin. pr. ff. de leg. 1. & nihil esse mali, honesti hominis nomen assumere in l. facta. 63. §. si verò. 10. ff. ad Sct. Trebell.* Neque poterant Legislatores sine prudentiæ offensâ rationem mutandorum nominum prohibere, ne civibus innatum gloriæ amorem extinguere voluisse viderentur. Nihil namque æquè gloriosum quàm Majorum res gestas superare & nativum stemma reddere magis honoratum.

rum. Nemini vitio vertitur augmentum a vitæ profapiæ; qui ergò immutatio nominis? Utrumq; enim generosæ mentis indicium est. Si dixeris, vanum esse laudis aucupium, si posteros videas degenerare & vix antiquo nomine se dignos efficere: adeoque illis magis nocere temerè mutati nominis honorem, quàm pristini modestiam. Nemo tamen unquam cordatus à vero virtutis tramite ideò deflectit, quòd reliquos subsecuturos fore desperet. Ipsa progenies stultitiæ suæ dabit pœnam, quòd parentum vestigia si non antevertere, deserere tamen maluerit & post se relinquere.

XXXIV. Et servis quidem nomen mutare non licere, fatentur omnes *per h. l. n.* Rationem nonnulli ponunt, ne faciliùs aufugerent dominorumque eluderent curam in vestigando. *vid. Bl. in Proem. Cod. n. 3. Menoch. de arbit. jud. quest. lib. 2. cas. 318. n. 18.* sed veriùs est, non solùm ob summam dominorum in eos potestatem id fieri. *arg. S. 1. Inst. de his, qui sui vel alien. jur. l. quod attinet. 32. ff. de R. l. l. 2. §. 2. ff. ad L. Aquil.* sed maximè, quòd nomina ipsis ab Hero imponuntur adeoque sine ejus consensu mutari nequeunt. *arg. L. N. ibiq; Brunneinan. in pr.* Erant namq; servis nomina peculiaria, dominorum voluntate imposita. *Vid. M. Ter. Varro lib. 1. de Analog. qualia passim in ff. nostris celebrantur, Stichus, Dama, Pamphilus, Eros, Arescusa, Pamphila: rariùs, Felicissimus, Felicissima in l. uxorem. 41. §. 3. ff. de leg. 3. Scorpis vel Scorpius in l. uxori. 24. §. 1. ff. de usufr. leg. Pardula in l. tabernam. 7. ff. de instr. leg. quæ absq; horum arbitrio immutari, infra dignitatem erat herilem. Salicet. ad h. l. n. Alciat. 9. parerg. cap. 16. Anton. Augustin. Emendat. lib. 3. cap. 8 circ. pr. Hòpingk de jur. insign. cap. 21. n. 186. 244 & 248.* Servos binomios fuisse negat Ant. August. d. l. per l. cum precum. 9. C. de liber. caus. contra Theophilum, qui ad S. 1. Inst. de eo, cui libert. caus. bon. addit. Pompilium Rufum docet fuisse servum. Cui patronari videtur l. Cajus. 23. ff. de manumiss. Hòpingk de jur. insign. d. cap. 21. n. 244 & l. quero. 32. §. 2. ff. de testam. tutel. sed si quis penitiùs illos textus inspiciat, parum ad rem faciunt. *Vid. Gothofred. ad l. fin. ff. de instit. alt. & d. l. 9. C. de liberal. caus. Crispin. in Not. ad S. 1. Inst. qui testam. fac.* Id certissimum, manumissos nomen patronorum assumpsisse. *Gothofr. d. l. Vid. supr. th. 23. Et hodie*

hodie apud Turcas Algirenses si libertus Orcinus in funere Patroni lacrymas non effundat, libertate indignus videtur. *Relat. Aronde de suâ captivitate. pag. m. 146.*

XXXV. Sed quæri posset, An filiisfamil. quoque nomina sua mutare sit interdictum? Id negandum suadet *l. n. & l. ad recognoscendos. 10. C. de ingen. manum.* Quò DD. ferè omnes, quos vidimus, inclinant; quippe qui servos solos eximunt. Neque tamen contrarium defendere dubitamus. Nam quæ ratio in servis, eadem hîc militat. Fortè dixeris: Ita neminem hodie mutare nomen posse, quòd fermè cuivis illud à Parentibus vel eorum gratia à Patrinis id imponatur: sed nihil inde absurdi. Facile namque hæc concedimus, si Autores nominum reclamant. Sed & idem in pupillis vel adolescentibus asseremus, qui absq; tutorum vel curatorum voluntate mutare nomen vix poterunt. Nam, uti illi in parentum præjudicium id facere prohibentur. *arg. l. n.* ita hi conditionem suam meliorem minimè reddent; quòd, uti in proverbio est, omnis mutatio periculoia. Et hinc DD. in hominibus planè liberis interdum nominum mutationem non admittunt; ut, si agatur de mutatione nominis Notarij. *Felin. in cap. ea, quæ X. 16. de Simon. Barth. Chassan. in Catalog. Glor. Mund. part. 1. confid. 38. conclus. 31. & 33. Fr. Vivian. Comm. opin. 540. n. 4. aut celeberrimi Mercatoris. Menoch. d. cas. 318. n. 24. vid. infr. th. 47.* Quæ ut distinctius proponatur, ob dignitatem mutatam & boni omnis causâ, ob memoriam Patronorum, Patriæ vel casuum fatalium; ob nominum majorem elegantiam, ob eorum turpitudinem & ambiguitatem evitandam, ob avertenda pericula in liberis personis mutationem nominum esse licitam, ordine declarabimus.

XXXVI. Et (1.) quidem in novis dignitatibus mutata fuisse nomina, vel ex sacris literis edocemur, exemplo Abrahami. *Genes. 17, 5. Saræ. ibid. 15, Jacobi. Genes. 32, 28. Danielis & sociorum. Dan. 1, 7. Petri. Marc. 3, 17. Luc. 6, 14. Ioh. 1, 42. fratrum Zebedæorum. Marc. d. l. Pauli. Act. Apostol. 13, 9.* Quam veram causam nonnulli arbitrantur istius originis, quâ Pontifices Romani statim ab ipsâ electione nomen mutare soleant. *vid. Gl. in Procem. decretal. in 6. in voc. Bonifacius. Restaur. Castald. de Imperat. quest.*

quæst. 40. n. 1. Menoch. d. l. n. 5. Viv. d. l. n. 5. Add. *infr.* th. 43. Ita qui in Religiosorum ordinem apud Pontificios, uti olim virgines Vestales, adoptantur, vetera nomina deponere solent & nova assumere. Menoch. d. l. num. 7. Majorag. in Orat. 10. p. 245. quod interdum in Confirmatione quoque observatur. Besold. in *Theaur. lit.* N. n. 9. in voc. *Mahmen in fin.* Limn. jur. publ. lib. 1. c. 11. n. 54. & seq. Ziegl. ad *Lancellot. Instu. iur. Canon.* S. 4. de *Sacram. Chriſmat.* Ita Carolus IV. cùm in baptisate dictus esset *Wenceslaus*, in Confirmatione postea à Rege Fræciæ Carolo, apud quem pueritiæ rudimenta exegit, *Carolus* appellatus est. Cuspinian. in *Carolo IV. in pr.* Limn. 1. P. lib. 1. cap. 11. num. 47. Codomanno ob memoriam pristinae virtutis in Persis Regi constituto, ne quid Regiæ Majestati deesset, Darij nomen additum. Justin. lib. 10. in fin. Et Galerius Maximinus, ex sorore Galerij Maximiani ante Imperium *Daza* dictus fuit. Sext. Aurel. Vict. in *Epitom.* Add. *supr.* th. 6.

XXXVII. Boni ominis quoque causâ & olim & hodie nova esse nomina assumpta constat; quale olim nomen Cæsaris, Augusti, Antonini, ferè omnibus Imp. commune factum. Vid. Nov. 78. cap. 5. Lamprid. in *Alexand. Severo in pr.* Illius hodiernum apud M. Moscovitarum Ducem reliquiæ sunt in voce *Czar.* Ita olim apud Parthos Reges nomen *Arsacis*; ap. Ægyptios *Ptolomæorum* & postea *Calipharum*; hodie apud Turcas *Sultanorum*, Tartaros *Chanorum* familiare; quomodo *Perfarum Rex Sophi*, *Indorum Mogol*, *Abyssinorum Prætegiæ* cognominari amant. Höpingk de jur. insign. cap. 21. num. 10. 77. & 129. & seqq. uti Reges Galliarum *Christianissimi*, Hispaniarum *Catholici*, Britanniaë *defensores fidei.* Limn. 1. P. lib. 2. cap. 6. n. 19. & seqq. Höpingk. d. l. cap. 22. n. 39. & seqq. Ipse Scaliger refert, cùm Pater in baptisate *Canem* imperasset, ut *Majorum suorum quasi inauguratione quadã, si potentia non posset, memoriam renovaret*, Paulum à *Midelburgo*, postmodum *Episcopum Foro Semproniensem*, nomen *Iulij Cæsaris* substituisse; quàm diceret, *Canes tui suã fortunã defuncti sunt. Hunc Dictatorem alterius fati, novi sanè, caput esse oportet.* in *Exercitat.* 266. post pr.

XXXVIII. (3.) Patronorum memoriam liberti non solum adscititio nomine venerabantur, uti dictum; sed quoque liberi adoptivi.

D

adoptivi.

adoptivi. Nam postquam C. Octavius à Julio Cæsare, adoptatus esset, deinde C. Julius Cæsar Octavianus dictus fuit. Vid. Anton. Augustin. lib. 3. Emendat. cap. 8. ubi addit, eodem modo à Iulii, Marcellis, Domitiis, Pomponiis, descendisse nomina Iulianorum, Marcellinorum, Domitianorum, Pomponianorum &c. Extranei quoque hæredes vel ex voluntate testatoris vel suâ sponte ejus nomen assumebant. arg. l. facta. 63. §. si vero. 10. ff. ad Sc. Trebell. Alciat. lib. 9. Parerg. 16. & lib. 4. dispunct. cap. 1. vid. supr. th. 30. uti etiamnum in plurimis familiis reperire licet. Ita tamen, ut vetus nomen non penitus derelinquatur, sed novû per voc. aliâs adjiciatur. Gul. Bened. in cap. Raynutius. X. de testam. in voc. Raynutius de Clerâ n. 44. 47. & seqq. Imò & peregrini, civitate donati, nomen Romanum assumebant, ejus præcipuè, in cujus clientelam se tradebant vel cujus operâ jus illud impetraverant. Ita Caburus Gallus à C. Valerio Flacco dictus est C. Valerius Caburus. Alciat. d. cap. 16. Augustin. d. cap. 8. Fertur Princeps Umberto anno 1349. Regi Galliæ Delphinatum hac lege cessisse, ut filius natus maximus Delphinus diceretur. Abrah. Gôlniz in Itinerar. in descript. Gratianopol. & Vienna. Hépingk d. cap. 21. n. 136. In gratiam Antiochi Regis, Judæorum Pontifex Iesus non solû ritus gentilitios, sed nomina quoque amplexus est & Iason appellari voluit, uti Menelaus, frater Onias. vid. Josephus lib. 12. Antiquit. cap. 6. & lib. 2. Maccab. 4. 10. & seqq.

XXXIX. (4.) De iis, qui à patriâ cognomen sortiti sunt, Majoragius, (qui & ipse à vico Majoragio ita dictus. Thuan. histor. lib. 16. ad ann. 1555.) adducit Andream Alciatum, Erasmum Roterodamensem, Antonium Nebriffensem, Petrum Marsum, Antonium Volscum, Raphaëlem Volaterranû, Antonium Minturnum, infinitosq; alios literatos, qui relicto familiæ nomine, à loco, ubi nati sint, sibi cognomen assumserint. In Orat. X. pag. 249. Ex Nostratibus præter Alciatum huc referri possunt Azo Bononiensis, Accursius Florentinus, Bartolus de Saxoferrato, Baldus & Angelus Perusini, Paul. Castrensis, Ang. Aretinus, Joh. & Alex. Imolenses &c. Apud Græcos & Latinos quoq; id observatum, ut prætermisissis gentis atque familiæ nominibus, à regionibus vel civitatibus fuerint appellati: Ita Aristotelem inscribi Stagiritem, Platonem Atheniensem, Euclidem Megarensis, Theodorum Cyreniacum, Pythagoram Samium, Gorgiam

giam Leontinum, Pindarum Thebanum, Pittacum Mitylenæum, Livium Patavinum, Apuleum Madaurensem, Lucanum Cordubensem, Silium Italicum, Aufonium Burdegalensem tradit Majorag. *d. l. pag. 254.* Et superiore sanè seculo in Literatis nihil frequentius, quàm à loco nomen sibi derivare, ut si non ipsos Patria, ipsi tamen natale solum illustrarent. Documento sunt Andr. Carolstadius, Joh. Sleidanus, Gemma Frisius, Vigl. Zuichemus, Georg. Pontanus, Phil. Cominæus, Georg. Joach. Rhæticus, Henr. Glareanus, Joh. Mullerus Regiomontanus, P. Mosellanus, Joh. Aventinus, Hadr. Barlandus, Hartm. Hartman. ab Eppingen. Georg. Cassander &c. *vid. Melch. Adam. in hor. vit. & Thuan. ibid.*

XL. (5.) A variis fortunæ eventibus nomina desumpta & mutata docet Agripparum nomen, quasi ægrè & præposterè natorum. *Plin. lib. 7. Nat. Histor. cap. 8. & Caesarum, sive Cæsonum, à cæso matris utero dictorum. ibid. cap. 9. vid. supr. th. 20. T. Manlius, Torquatus dictus, quòd provocanti Gallo & occiso aureum torquem detraxisset. Cic. lib. 3. Offic. Liv. lib. 7. & M. Valerius Corvinus dictus, quòd in duello cum adversario Gallo congressus insperato corvi auxilio victor evasisset. Gell. Noct. Attic. lib. 9. cap. 11. Longè antè Judæorum Legislator Moyses ita vocatus, quòd projectus in profluentem servatus esset. Joseph. 2. antiquit. cap. 5. Pompeij M. Pater, quòd coco Menogeni similis esset, sordidum ejus nomen à se repellere non valuit. Val. Max. lib. 9. cap. 14. num. 2. Plin. lib. 7. Hist. Nat. cap. 12. Idem contigit Cornelio Scipioni, eximiæ nobilitatis adolescenti, qui ob eandem rationem in servilem Serapionis appellationem vulgi sermone impactus est. Val. Max. *d. l. n. 3. & seqq. ubi plura exempla.* Carolus Martellus G. R. id cognomentum idè accepisse dicitur, quòd instar Martelli vires hostium contudisset; & Hugo Capetus, quòd Caputia per ludum aliis auferebat. Gul. Bened. in cap. Raynuitius 16. X. *de testam. in voc. Raynut. de Cler. à. n. 56.* De Scarbico, Comite Polono ad Henricū V. Imp. Legato, quare ipse & ejus familia Haddanci cognomen assumerint, ex Mart. Cromer. lib. 5. histor. Polon. tradit Hōpingk *d. cap. 21. de jur. insign. n. 109.* Quare Matthias Hung. R. Corvinus dictus & corvi annulum ore tenentis symbolo sit usus; *vid. Anton. Bonfin. Rer. Hungar. decad. 3. lib. 9. circ. fin.**

Add. Joach. Cureum in *descript. Siles. part. 1.* qui aliam istius symboli rationem affert.

XLI. (6.) Ob linguæ Latinæ ac Græcæ amorem vel euphoniâ *Desiderius Erasmus*, cum reverà *Gerardus Gerardi* appellaretur, vocari voluit, quòd utrumque vocabulum cum illo in Belgico idiomate (*Gert. Gertsen*) cognationem videretur habere. Melch. Adam. in *vit. Erasm.* Ita Joh. Capnio pro *Reuchlin*; Philipp. Melanchthon pro *Schwarsted*; Joh. Naucler^o pro *Bergeshans*; Leonh. Dasylycus pro *Kauwolff*; Sam. Siderocrates pro *Eisenmenger*; Gregor. Haloander pro *Hoffman*; Mart. Amelius pro *Achtsnit*; Joh. Oporinus pro *Herbst*; Xyst. Betuleius pro *Birch*; Bern. Laterensis pro *Stealer*; P. Appianus pro *Stenenwitz*; Seb. Titio pro *Brandt*; Jan. Cornelius pro *Grimpel* vel *Hagenput*; Hier. Tragus pro *Bock*; Itelvolfus de Lapide pro *vom Stein*; Georg. Calaminus pro *Körich*; Georg. Pylander pro *Thornman &c.* Vid. passim Melch. Ad. in *Illor. Vit.* Ad eundem modum Andr. Osiander, Mich. Neander, Guil. Xylander, Val. Erythræus, Georg. Macropedius, Conr. Dasypodius, Gerard. Mercator, Bonav. Vulcanius, Lazar. Bonamicus, Georg. Agricola, Joh. Sinapius, Ant. Niger, Gregor. Pistorius, Mich. Toxites, Joh. Calvinus, Claud. Cantiancula, Joh. Opsopæus, Angel. Caninius, Joh. Ferus, Th. Erastus, Remb. Dodonæus, Joh. Rivius, Caspar Scipio aliique plures nomina sua mutarunt.

XLII. Et hæc quoq; causa fuit, quòd *Antonius Majoragius*, cum antea *Antonius Maria* vocatur, (quorù aleterum tanquã lustricum, alterum à matre in honorem B. virginis additum) ita dici voluit ad exemplum *M. Antonij Flamini*, qui olim *Antonius* quoque *Maria* dicebatur. in *Orat. X. p. 224. & 242. & seq.* ubi docet, idem contigisse in *Bapt. Egnatio*, qui antea *Ioh. de Cipellis*; in *Fabio Vigili*, qui antea *Fabianus Vetula*; in *Pierio Valeriano*, qui antea *Petrus Valerij*; in *Phedro Volaterrano*, qui antea *Thomas Ingeramius*; in *Angelo Politiano*, qui antea *de monte Pulciano*; in *Domitio Calderino*, qui antea *Dominicus de Caldarius*; in *Iano Parrhasio*, qui prius *Ioh. Paul. de Parisijs* dicebantur. Ita olim *Fr. Petrarcha* ob euphoniâ vel nominis amplificationem; cum aliàs à Patre *Petrachus* diceretur, nominari voluit. *Jac. Phil. Tomasin*, in *Petrarch. rediviv. ex Ianno. Manet-*

10. p. 195. Ex Germanis Georg. Sabinus, antea Schüllerus; Jac. Micylus, antea Weyer; Theophrastus Paracelsus, aliàs Bombastus ab Hohenheim; Joh. Caselius, aliàs Chesselius; Georg. Marius, aliàs Meter; Alb. Thorinus, aliàs Winterthur; Joh. Dubravius, aliàs Scala dici maluerunt. Vid. Melch. Adam. in vit. Illor. Lepidè Pomp. Lærus, cùm à Paulo II. reprehenderetur, quòd, cùm antea Fernardinus vocaretur; se Pomponium Latum vocari juberet: quid hoc, inquit, ad Te, Pontifex M. An si me Fœniculum appellare voluissim, id reprehenderes? Risit ad hanc responsionem Pontifex, neque illum impediendum esse censuit, quò minus suo sibi arbitrio nomen adoptaret. Majorag. d. Orat. X. pag. 244. & seqq.

XLIII. (7.) Ob turpitudinem & malum omen ipse Imper. frivolum nomen & ridiculum Dupondiorum, quasi studiosorum diobolarium, in Justinianos novos mutavit in Constit. omnem. §. 2. ibique Gothofred. de rat. & meth. jur. doc. Anton. Augustin. lib. 3. emend. cap. 8. circ. fin. Nam Romani invidiosa & molesta nomina minimè ferebant. vid. Halicarnass. lib. 5. circ. fin. antiquit. Rom. ubi de nomine Dictatoris agit. Et in lustrando exercitu deducendaq; colonia id agebant, ut boni ominis esset ille, qui primus lustraretur. Vid. Cic. de divinat. lib. 1. & Tac. lib. 4. histor. Erant autem fausta nomina Salvius, Longinus, Stratorius &c. uti contra infausa Curtius, Minutius, Furius, Hostilius &c. Höpingk. de jur. insign. cap. 21. n. 250. Add. supr. ib. 19. Ita Pythagoras quoque ob malum omen nomina mutanda tradebat. Cùm Hectoris F. à mulierculis Scamandricus, tanquam infelix, dictus fuisset, eum viri Aslyanacten, id est civitatis Regem, vocarunt. Ib. n. 98. Qui Constantini M. tempore crucem Domini invenerat pro Iuda nomen Cyriaci accepit. Platin. in vit. Pontif. in Euseb. 1. Et hinc mutati nominis à Sergio II. originem esse communiter volunt, cùm antea Bocca de Porco seu Os Porci vel Os Porcius appellaretur. vid. Menoch. lib. 2. de arbitr. Iud. quæstion. cas. 318. num. 4. M. Stephan. de jurid. lib. 3. part. 1. cap. 2. num. 17. & seq. Limn. 1. P. lib. 1. cap. 11. n. 65. & seqq. Höpingk. d. l. n. 160. & seqq. Ipse Platina, Sunt qui Sergium primùm quidem Os Porci appellatum fuisse dicant, & ob turpitudinem cognõmenti Sergij nomen sumsisse eamque consuetudinem ad nostros manasse, ut, qui Pontifices crearen-

tur, suo omisso Majorum nomina sibi inderent, licet ab omnibus non sit observatum. In Sergio II. Add. Joh. Stella *ibid.*

XLIX. (8.) Ambiguitatis vitandæ causâ Majoragius, cum olim Majores à Comitibus (à Desiderij namque Longobardorum Regis sorore progeniti & ab illo Comites creati) & postmodum ob sermonis elegantiam, quod prior dictio à consuetudine latini sermonis abhorreret, Comites dicerentur; id nominis omissum ait, ne sibi aliquando contingeret, quod Primo Comiti consobrino acciderat. Nam cum hic in Germaniam ad Erasmus literas dedisset, quibus adventus sui causam declarabat, cum subscriptione, uti fit, *Tui studiosissimus, Primus Comes Mediolanensis.* Ille crediderat, magnum aliquem adesse Principem sui visendi gratiâ, & licet admodum senex & infirmus esset, obviam longè processerat: sed postquam homunculum unum, nullo comitatu neque elegantiori cultu vestitum reperit, errorem suum jucundissimè ridere cepit &c. in *Orat. X. pag. 248. & seq.* ubi addit, *se quoq; propterea non semel à rerum ignavis uti Principem & Clarissimum Comitem appellatum.* Cum Paulo Scalichio objiceretur varietas nominis: respondit *Ioh. Snellius, Ictus*, quod uno in loco *Scalichius*, in altero *Scalitz*, in tertio *Scaliscus*, &c. nuncupetur, id præjudicare illi non posse. Ipsum namque moribus terrarum se accommodare; neque mores terrarum ipsi cedere debere. *Respons. Ictor. in caus. Paul. Scaligeri contra Albert. Truchsum pag. 273.*

XLV. (9.) Tandem ad minuendos sumtus (quo nihil hodiè inter Magnates frequentius) vel evitandum periculum mutari nomina probatur. *arg. l. ad recognoscendos. 10. ibi: ob celandos natales. C. de ingen. manumiss.* Nam ignoscendum est ei, qui sanguinem suum qualitercunque redemptum vult. *l. 1. ff. de bon. eor. qui ante sentent. putà si ad fallendos hostes vel latrones fiat mutatio. Hópingk de jur. insignium cap. 21. num. 181. Jodoc. Damhoud. in pract. rer. criminal. cap. 123. num. 11. Nemo vitio vertit M. Volusio ædili plebis, quod proscriptus assumpto Isiaci habitu per itinera viasque publicas stipem petens, quisnam revera esset, occurrentes dignoscere passus non est, eoque fallaciæ genere tectus in M. Bruti castra pervenit. Valer. Max. lib. 7. cap. 3. n. 8. Neque Sentio Saturnino, quod Præturæ insignia usurparet,*

paret, præcedentibus in modum licitorum & apparitorum publicorumque servorum subornatis, ad effugiendam proscriptionem triumviralem; atque ita in maxima luce densissimas hostilibus oculis tenebras offuderit. *Ibid. n. 9.* Ita cum ad Valent. Imp. delatum esset, Nigromantas quosdam per 24. literas pulveri inscriptas divinatione galli gallinacei quæsiuisse, quis postea imperaturus esset, & ille, re cognita, literas Θ. E. O. Δ. esse, ex quibus ejus nomen inciperet; complures *Theodoros, Theodosios, Theodatos* & similiter appellatos interfici jussisset; multi præ metu nomina à parentibus imposita tanquam plena periculi abnegarunt; uti ex *Socrat. 4. Histor. Eccles. cap. 15.* tradit *Höpingk. d. l. cap. 21. num. 181.* Pro tutelâ itaque innocentiae, minimè verò ad palliationem delicti mutatio nominum permilla. *arg. can. pen. ibi: quod velis nomen ei imponas &c. caus. 14. quest. 3. & arg. cap. in tantum. 36. ibi: ut causam recipiendi dissimulent, non en denariorum variant. X. de Simon. cap. quod alicui. 67. de R. I. in 6. Gl. in cap. ea quæ. 16. in verb. appellatis. X. d. t. Felin. in d. cap. 16. in pr. eod. Höpingk. d. l. n. 182. vid. infr. th. 47.*

XLIV. Ex his similibusq; causis nomina mutari vetitum minimè est, multò minus, si id fiat exercitii gratiâ in dramatis vel comædiis aut ex joco. *arg. l. 3. §. fin. ff. de O. & A. l. 3. in fin. ff. de injur. Damhoud. d. c. 123. n. 11. in fin. Höpingk. d. l. n. 179.* Extra culpam igitur quis erit, qui per anagrammata ludere amet & pro *Iohannes Bodinus* ponere *Andius sine bono*; pro *Calvinus, Lucianus*; pro *Beza, Seba*; pro *Eva, Ave*; pro *Erasmus, Eras mus*; pro *Alstedius, Sedulitas*; pro *Gustavus, Augustus* &c. Cæterum in detrimentum & fraudem alterius mutare nomen nemini concessum est per *h. l. n. ibique Brunneman. Fr. Vivius Commun. opin. 540. circ. fin. & illud quidem, quia consilium suum in alterius injuriam mutare non licet. l. nemo. 75. ff. de R. I. cap. mutare. 33. eod. in 6. ne alteri per alterum iniqua conditio inferatur. l. non debet. 74. de R. I. Nam factum cuique suum, non adversario nocere debet. l. factum. 155. ff. eodem. ne is ex alieno damno locuples fiat. l. cum hi. 8. §. si quis 22. ff. de transact. contra jus naturæ. l. jure. 206. ff. de R. I. l. nam hoc. 14. ff. de condict. indeb. Hoc verò, quia leges minimè volunt, ut fraus & dolus quenquam relevent. l. verum est. 63. §. hoc quoq; 7 ff. pro soc. aut cuiquam patrocinentur. cap. sedes. 15. & seq.*

seq. de rescript. c. cum olim. 33. X. & de offic. judic. deleg. cap. ad nostram. 5. X. de emtion. multò minus, ut quis doli sui præmium ferat. l. ita demum. 31. pr. ff. de recept. qui arbit. l. 1. l. ne ex dolo. 12. ff. de dol. mal. l. itaq. 12. §. 1. l. eum, qui. 14. §. 2. ff. de furt. l. pen. C. de legat. cap. 1. X. de eo, qui dux. in matrimon. Ubi ergò dolus vel fraus abest, etiamsi res mihi proffit, mutare nomen licet; quo sensu accipimus, quod docente Bl. qui Gibellinus sit, possit assumere nomen Gaelporum, ut habilis sit ad officium in l. 1. C. ad L. Viscell. & in l. filium. 7. C. de suis & legit. Felin. in Procem. X. in voc. Gregorius n. 36.

XLVII. Solet autem nomen in alterius præjudicium mutari, ubi illud assumitur, quod jam alterius est, siis ex eo damnum sentiat. arg. l. mine. 4. C. de Episc. aud. cap. dilecta. 14. X. de excess. Prælat. Gul. Bened. in cap. Raynutius. de testam. in verb. Raynut. de Clero n. 57. & seqq. & n. 48. ubi nervosè, Nominis aut mutationem non debere fieri in fraudem alicujus, nec propter superbiam, factum aut proprium familiæ contemptum vel alterius denigrationem aut proprii vitij occultationem. Nam sicuti concessum non est, alterius fortè insignis pictoris vel fabri, qui in gladiis & operibus suis familiare habet signum, quo illa certi artificis esse dignoscuntur, atque ita promptius venduntur, insigne assumere, ne opus unius confusissimè pro alterius vendideretur. arg. cap. in nonnullis. 15. pr. X. de judic. l. un. in pr. C. de Lat. libert. toll. Cassan. in Catalog. glor. mund. part. 1. consid. 38. conclus. 32. & 34. per tot. Guil. Benedict. d. l. n. 59. ita neque nomen; quòd eadem ubique sit ratio; & aliàs argumentum ab insignibus ad nomen & contrà, benè procedat. Cassan. d. l. conclus. 31. Höpingk. de jur. insign. cap. 14. n. 114. & cap. 21. in pr. & num. 199. Hinc Lud. Gonzaga, Nivernensium Dux, ad quem dotalis Principatus Retensis legitimâ successione pertinebat, impatientissimè tulit, Ant. Sanpaulum E. T. Ducis Retensium titulos sibi sumsisse; ac minatus est, sicubi illum nancisceretur, fore, ut illi ad proximam arborem coronâ ducali prius ad ludibrium insignito, gulam frangeret. Thuan. lib. 110. ad ann. 1594. Contrà Georg. Armeniacum Card. ex Petro insulæ Jordanis Comite natum, qui naturalis erat filius Caroli VII. Armeniaci, id nomen tanquam magis illustre, Henrici Labretani, Navarrae R. & Armeniacæ familiæ hæredis beneficio assumis-
tis

tis fuit persuasum. *Id. lib. 82. in fin. ad ann. 1585.* Quod si tamen ideò quis alterius familiæ nomen induit, ut se pro agnato gerat, uti fecit quidam carnifex, qui honesti & probi Advocati nomen sibi arrogarat, ut ejus existimationem læderet, aut, ne id faceret, pecuniam ab eo extorqueret, meritò tanquam falsarius punitur. *Ant. Fab. in suo Cod. ad h. l. n. defm. 1. ubi carnificem illum virgis casum & exilio multatum ait.*

XLVIII. Fraus illa committitur duobus modis (1) ubi quis non dissimulatâ personâ aliud nomen assumit, vel (2) ubi quis aliam personam adeoque & nomen mentitur. Menoch. *de arbitr. jud. quest. lib. 2. cas. 318. n. 19.* Bened. Carpozov. *Prax. Criminal. part. 2. quest. 93. n. 34. & seqq.* Prioris generis exempla DD. allegant, ut inde fraudis præsumtio nascatur; si quis inventus de nocte cum armis vel in loco prohibito interroganti fortè Officiali de nomine, pro A. respondet B. *Salic. ad h. l. n. vid. supr. tk. 45.* si quis in contractu vel alio negotio alterius nomen assumat. *Bl. in rubr. de fid. instrum. Felin. in Proem. X. in verb. Gregorius. n. 37.* mercator vectigalis fraudandi gratia se studiosum esse dicat. *Brunneman. ad h. l. n.* si quis de hæresi suspectus nomen peregrè mutet, uti hæresiarcha fecit David Georgii, qui ut magis Basileæ lateret, Joh. Bruckii sive Binningensis nomen à coëmtis prædiis sibi adscivit. *Thuan. lib. 22. ad ann. 1559.* si quis cum nomine vestes mutet. *Höpingk d. cap. 21. n. 179. Fac. cap. si judex. 12. de sent. excommun. in 6.* Præsumtio illa præcaveri potest, si quis tempestivè prædicat, se nominis mutationem fecisse & impostum ita esse vocandum. *Salic. ad h. l. n.* quæ prædictio maxime quoque necessaria ad tollendam confusionem, ubi nomina civium publicis rationibus vel libris æstimi, uti vocantur, sunt inserta. *Felin. d. n. 37.*

XLIX. Posterioris generis sunt, qui ob similitudinem ferè aliorum personas induerunt; quales superiori seculo Pseudo-Mustafas, Turcarum Princeps. *Thuan. lib. 24. histor. ad ann. 1555.* Pseudo-filius Pii V. Pontificis. *Menoch. d. l. n. 32.* Cornelius Hageus, Caroli V. Imp. *Thuan. lib. 77. ad ann. 1583.* Fr. Rameus, Caroli IX. G. R. filius subditivus. *Thuan. lib. 117. ad ann. 1596.* & omnium audacissimus Arnoldus Tillius sive de Tilla, qui Martini Guerræ adhuc viventis personam tantâ calliditate sustinuit, ut per aliquot annos cum illius uxore tanquam ma-

E

ritus

ritus viveret filiamq; ex eâ susciperet &c. Thuan. lib. 26. ad ann. 1560. Joh. Coraf. in Arresto sive Placito Parlam. Tholos. per tot. Menoch. d. l. n. 33. Et nostro hoc seculo hujusmodi fuisse falsarij creduntur Pseudo-Sebastianus, Portugall. R. Thuan. lib. 126. ad ann. 1601. Pseudo-Demetrius, M. Moscoviæ Dux. Thuan. lib. 135. ad ann. 1605. Quò facit Historia de tribus huius seculi famosis impostoribus, nempe Padre Ottomanno, Mahomet-Bei & Sabatai Sevi, ex idioma Anglico non ita pridem in vernaculum translata. Similia exempla olim in Pseudo-Smerde. Herodot. lib. 3. Justin. lib. 1. in Pseudo-Graccho - Mario - Octavio - Sertorio - Clodio - Dione - Ariarathe & Pseudo-Rubria muliere. Val. Max. lib. 19. cap. fin. in Pseudo-Philippo. Liv. lib. 48. Pseudo-Alexandris, altero Antiochi F. Appian. de bell. Syriac. circa fin. altero Herodis F. Joseph. 17. antiquit. Iudaic. cap. 14. Pseudo-Agrippâ. Tac. 2. Annal. Pseudo-Nerone. Sueton. in Neron. in fin. Pseudo-Balduino. P. Emyl. de reb. gest. Francor. lib. 7. circ. pr. Alb. Krantz. Vandal. lib. 10. cap. 7. Pseudo-Eduardo. Fr. Verulam. in Vit. Henrici VII. A. R. Pseudo-Olao. Joh. Meurf. in Histor. Dan. in Margaretha Dan. R. Krantz. d. cap. 7. Pseudo-Friderico II. Annal. Saxon. ad ann. 1286. Krantz. Vandal. lib. 7. cap. 39. Pseudo-Valdemaro. Annal. Saxon. ad ann. 1348. Joh. Micræl. Pomeran. lib. 3. n. 29. & 31.

L. Sed annon Jacob Esavi personam repræsentavit & præmiun fraudis reportavit? Genes. cap. 27. per tot. Ita videtur. Neque tamen reprehenditur, sed commendatur. Verè enim primogenitus erat. cap. quaritur. 22. caus. 22. q. 3. Coraf. in d. Arrest. Annotat. 82. Fac. cap. gaudemus. 8. vers. Nec ulli. X. de divort. Verè autem falsarij in hoc genere etsi ob callidum commentum in exemplum coërceri debeant. l. quamvis. 8. in fin. ff. de reb. eor. quib. sub tutel. & congruenti poenâ affici. l. fin. C. de serv. aut libert. ad decurionat. imò poenâ falsi teneantur. l. falsi. 13. pr. ff. ad L. Cornel. de fals. (quæ, quamvis olim in libero homine ignis & aquæ interdictio, in servo ultimum supplicium. l. 1. §. fin. ff. ad L. Cornel. de fals. hodiè dicitur esse arbitraria juxta qualitatem & circumstantiam facti & ad prudentiam & discretionem judicis. arg. l. 1. §. 1. ff. de effract. & expilator. Felin. in Proem. Gregor. d. l. num. 37. & seqq. Menoch. d. cas. 318. n. 20. & seq. & num. fin. Damhoud. in Prax. Criminal. c. 123. n. 10.) Plerique tamen illorum, quos supra

prà allegavimus, mortis supplicio affecti ob aliorum criminum graviorum societatem. In Pseudo-Alexandrum, Herodis F. Augustus Imp. non tam severus fuisse dicitur, quàm rei gravitas poscere videbatur, quippe quem satis habuerat, ad remigum pœnam condemnare. Joseph. d. c. 14. At Pontifex Clemens III. quùm de eo sacerdote scribit, qui filij regij nomine ementito populum ad bella civilia commoverat, illiusque audaciæ pœnas flagris primùm cæsus, deinde suspensus luit, in dubium vocare videtur, annon qui tali eum morte affecerunt, excommunicationi obnoxij fuerint. *in cap. perpendimus. 23. X. de sent. excomm.* Tillius sanè iste, de quo supra, ex sententia Tholosanorum, tanquam impostor ac falsi & suppositi nominis reus, idemque adulter, raptor, sacrilegus, plagiarius, fur, ad suspendium est damnatus, bonis filiae superstiti ex Guerræ uxore susceptæ adjudicatis. Thuan. *histor. d. lib. 26. Coras. ad d. Arestum annot. 82. in fin. & seqq.*

L.I. Hastenus igitur, ni fallor, satis constare poterit, quibus casibus liceat mutare nomen, quibus non; ubi meritò addendum, prohiberi id quoque posse ex Majorum instituto vel consuetudine, ut certa nomina vel assumantur perpetuò, vel etiam evitentur. Apud Athenienses vetitum, ne quis servilis conditionis homini nomina Harmodij & Aristogitonis, qui ad tyrannidem Pisistratidarum evertendam autores fuerant, inderet; quòd nefas ducerent, nomina libertati patriæ devota servili contagio pollui. Thucyd. *bell. Peloponn. lib. 6. Gell. lib. 9. noct. Attic. c. 2.* Cum Manlius regnum affectasset, ex gentis Manliæ decreto cautum, ne quis imposterum Manlius vocaretur & ne quis patricius in Capitolio habitaret, ubi ipse domum habuerat. Val. Max. *lib. 6. cap. 3. n. 1. Höpingk de jur. insign. c. 19. n. 160.* quod & olim & nunc in perduellibus valdè usitatum, ut eorum nomen pariter & memoria aboleatur, liberi que maternum nomen adsciscant. *Id. d. n. 160. & seq. & c. 21. num. 261. & seqq.* Thuan. *lib. 124. circ. fin. ad ann. 1600.* Apud gentem Fabiam, ex pacto avito prænomen Numerij in usu fuit. Val. Max. *de Nominib. circ. fin.* uti hodie in Galliis ap. Marciani Duces nomen Roberti. Thuan. *lib. 59. histor. circ. fin. ad ann. 1574.* in Germaniâ nostrâ ap. Illustrissimos Dominos Russos seu Rus-

fios in Plauen &c. qui omnes solo Nomine *Henrici* vocantur. *Vid. Limn. l. P. in Add. l. ad lib. 4. cap. 7. n. 61. in voc. Gera. pag. 545. ubi alia quoque exempla adducit.* Cives *Ingelheimenses* in memoriam *Caroli M.* qui ibi natus creditur, liberos suos ut plurimum eo nomine insignire, tradit *Merian. in topograph. Pal. infer. in descript. Ingelheim. pag. 31.* Contra dicitur in *Ducatu Brunsvicensi* esse locus, ubi incolæ tanto odio prosequantur nomen *Petri*, ut omnes illi, qui ita vocentur, arceantur à dignitate senatoriâ, teste *Joh. Just. Winckelmann. in Arbor. Genealog. p. 13. n. 69. in fin.*

LII. Deberemus nunc ea, quæ in initio contra mutationem nominum adducta fuerunt, refellere; sed operam illam conflictui disputatorio reservamus, properamusque ad alia, quæ nominum occasione à DD. notari potissimum solent; qualia sunt (1.) Rectè in dubio à nomine ad ipsam rem seu officium argumentamur. *arg. l. l. in fin. de offic. Praef. Urb. l. defensores. 5. C. de defensor. civit. can. fin. dist. 42. cap. cum secundum. 16. in pr. X. de praben. Gl. in l. fin. C. de frum. Alexandr. & contra arg. l. à nullo. 4. in fin. ibiq. Gl. C. de feriis l. si idem. 7. C. de Codicill. Nic. Everhard. in Loc. Topic. 4. ab Etymolog. n. 12. Wesebec. consil. 16. n. 12. Höpingk. de iur. insign. cap. 21. n. 204. & seqq.* (2.) Ex nominis identitate eadem origo præsumitur. *arg. l. fin. §. pen. ff. ad Municipal. C. I. A. ad tit. de probat. thes. 10. n. 4. Höpingk. d. l. n. 214.* Unde ipse *Cicero*, quod ex familiâ *Tullorum* esset, addubitavit, num *Majores* à *M. Tullo Rege* originem traxissent. *Alciat. lib. 4. dispunct. cap. 1. post. pr.* (3.) Quod meo nomine signatum, meum præsumitur. *arg. l. quod si. 14. §. 1. ff. de peric. & commod. rei vend. l. 3. C. de fabric. cap. si iudex. 12. de sent. excomm. Anton. Fab. lib. 4. Cod. tit. 14. de fin. 47.*

LIII. Ex malo nomine mali mores præsumuntur. *arg. §. 3. Inst. de donat. can. si cupis. 5. caus. 16. quest. 1. Everhard. d. l. n. 7.* Unde DD. propter malum nomen, si alia indicia accedant, magis reum quem fieri adeoque torturam ab eo prius inchoandam censent. *Mascard. de probat. conclus. 831. num. 22. & seqq. Menoch. lib. 1. presumt. 89. n. 131. Fr. Viv. opin. 540. n. 7. Zanger. de tortur. cap. 2. n. 147. & cap. 4. n. 31. Lud. Gomez. ad §. sic itaq. 14. n. 7. Inst. de act. add. supr. th. 29. in fin.* (5) Similitudo nominis parem affectum vel odium gignit. *arg. l. cum filius. 76. §. pater. 5. ff. de*

ff. de legat. 2. Sp. Melius, Trib. Pleb. favore nominis alterius Sp. Melij, Equitis R. qui regnum affectarat, conatus est quicquam movere. Liv. lib. 4. Duo Cn. Fulvij Romanorum Duces ab Annibale pulsi. Id. lib. 27. Ita de Mario, ferri quondam opifce, post occisum Posthumum joculariter dictum: Nequaquam mirum videri, si rem Romanam Marius reficere contenderet, quam Marius ejusdem artis autor stirpisq; ac nominis solidavisset. M. Aurel. Vict. de Cæsaris in Licinio Valerian. Pius IV. antè Joh. Angel. Medicinus dictus, uti quoque frater Joh. Jacobus Meleniani Marchio, Medicæ gentis nomen & insignia usurpavit & Cosmum, familiæ Pr. Etruriæ Regem creare voluit. Thuan. lib. 16, & 32. ad ann. 1555. & 1559. (3.) Optimum nomen nos admonere debet pulcherrimarum actionum, quæ nomine illo designantur. Ita Aristoteles, ut ad optimum finem & summum bonum omnia dirigeret; Pythagoras, ut sapientiam non modò doceret, sed & persuaderet; Socrates, ut se aliosque servaret; Plutarchus, ut veras divitias sectaretur, nominum suorum monitu invigilasse creduntur. Vid. Limn. I. P. lib. I. c. II. n. 48. & seq.

LIV. (7.) Fatalia sæpe numero in Imperio Regum ac Principum sunt nomina. Darius Persicum imperium solidavit; alter Darius perdidit. In Augusto Imp. cepit Romanum Imperium, in Augustulo diminutum est, Constantinus M. Constantinopolim condidit; Constantinus Palæologus amisit. Eadem ferè ratio Philippi Maced. R. & Philippi patris Persei; Bruti Primi Cos. & Bruti interfectoris Cæsaris. Bucholcer. in indic. Chronolog. ad ann. 475. Add. Christoph. Varsevic. lib. 1. & 2. Vit. Parallel. ubi alia exempla exhibet, in Car. Martello primo & ultimo RR. Franciæ; in Berengario primo & ultimo RR. Longobard. Balduino primo & ultimo RR. Hierosolymit. Alfonso primo & ultimo RR. Arragon. & Neapolit. Iagellone primo & ultimo RR. Polon. Francisco Sforziâ primo & ultimo Ducum Mediolanens. (8.) Ominosum quoque sæpius Principum nomen; quale Henricorum in Galliâ, Jacoborum in Scotiâ. Limn. d. I. n. 75. Høpingk d. cap. 21. n. 252. Philipporum. Besold. in Thesaur. Pract. lit. N. num. 9. in voc. Mahmen. in Adit. in fin. Paulus II. P. M. paulum abfuit, quin Formosi nomen, ut sit, sibi inderet, quòd id nomen ei maximè convenire videretur

retur propter proceritatem corporis & majestatem. Quò minus autem id faceret, deterruere eum quidam Cardinales historiæ non ignari, ne ei post mortem accideret, quod olim Formoso &c. Platin. in vit. Steph. VI.

LX. (9.) Nemo plura nomina habere præsumitur. arg. l. si in rem. 6. §. 1. in fin. ff. d. R. V. Mascard. de probat. vol. 3. conclus. 1180. n. 24. & seqq. Berlich. part. 1. conclus. 14. num. 30. & seq. Höpingk d. l. n. 245. & seq. Vid. supr. th. 29. Si tamen plures ejusdem nominis, in contractibus, ultimis voluntatibus &c. ad confusionem tollendam addenda est dignitas, vel locus &c. Fr. Viv. d. Opim. 540. n. 13. In testamento cæci id necessarium, ut præter nomina dignitates & judicia hæredum exprimantur. l. hoc consultissima. 8. circ. pr. C. qui testam. fac. poss. quod limitant DD si nomen sit singulare, cui in tota urbe simile non sit, quale Gallopressus, Azonis pedellus, cujus nomen nulli alij in civitate Bononiensi conveniebat: tùm enim opus nõ esse aliã descriptione. Castr. ad d. l. 8. Hartm. Hartm. ab Epping tit. ult. Miscellan. cap. 1. obs. 6. n. 2. (10.) Nemo ita supinus, imò magis stultus invenitur, ut suum nomen ignoret. l. fin. C. de hæred. Instit. quanquam ob senectutem & morbum id evenisse in Messala testetur Plin. histor. Natural. lib. 7. cap. 24. in Georg. Trapezuntio Gothofred. add. l. fin. in voc. supinus. in Joh. Sleidano Dan. Vechnerus in Breviar. German. pag. 100. in Alberto M. Drexel. in Prodrom. Mortis cap. 3. §. 8.

LXI. (11.) Si negotium alicui commissum sub nomine proprio; delegatio ad successorem non pertinet; secus verò si id factum sub nomine dignitatis vel locorum. arg. c. quoniam. 14. ibiq. Gl. in voc. substitutum. X. de offic. deleg. Fac. Nov. 134. cap. 6. pr. Menoch. libr. 1. arbitr. question. 68. n. 21. Höpingk de jur. insign. cap. 21. n. 232. & seq. Nam priori casu dignitatis ratio fuit habita, quæ non moritur. cap. si gratiose. 5. de rescript. in 6. posteriori casu personæ industria est electa. arg. cap. is, cui. 12. de leg. offic. de in 6. cap. fin. eod. quæ non eadem in hæredibus. l. cujus. 9. vers. Multoq. ff. de curat. furios. l. inter artifices. 31. ff. de solut. Quid si utroque modo, & nomine proprio & dignitatis commissio facta? Et tùm, si nomen proprium præcessit, illam ad successorem non pertinere, tradit Phil. Decius ad d. cap. 14. n. 45. & seq. de offic. deleg. Menoch d. l. n. 16. Fac. cap. mandato. 18. de præbend. in 6. (12.) Eodem modo si alicui

licui quid legatum respectu dignitatis, perpetuum est & ad successores transit; secus verò si ratione personæ. *arg. l. annua. 20. §. 1. & l. annuam. 6. ff. de ann. legat. cap. requisisti. 15. X. de testam. l. quod Principi. 56. & seq. ff. de leg. 2. Hartm. Hartm. d. tit. ult. Miscell. c. 1. obs. 5.*

LVII. (13.) Si hæres nominatim aliquod facere vel solvere iussus est, non commune, sed solius iussi & ejus proprium onus est. *arg. l. si heredes. 124. l. turpia. 54. §. fin. ff. de leg. 1. l. nominatim. 90. ff. de leg. 3. Höpingk d. l. num. 209.* (14.) si quis dicat: *Filium meum exheredo* & habet tantum unum; exhereditatio valet, tanquam nominatim facta. *l. 2. ff. de liber. & posth. pr. in fin. Inst. de exhered. liber.* Ergò si plures habet, nullus videtur exhereditatus: cum tamen, si quis plures habeat liberos & dicat: *Instituo filium meum*, censetur omnes instituisse. Nam nomen appellativum prolatum numero singulari, comprehendit omnes in materia favorabili, minimè verò in odiosâ. *Castrenf. ad d. l. 2. in fin. Hartm. Hartm. d. cap. 1. obs. 6. num. 7. & seq.* (15.) Libellus, in quo nomen accusati non ponitur, non valet. *l. 3. ff. de accusat. can. ult. caus. 1. quest. 8. Felin. in cap. auditis. 15. n. 27. in fin. & seq. X. de prescription. Mynf. cent. 2. obs. 32. in fin.*

LVIII. (16.) Ita in obtinendis processibus contra heredes, tutores, auxiliares, complices &c. necesse est vigore *O. C. part. 1. tit. 34. §. 10.* singulorum nomina specificari; neque tamen id necessum est, si plures sint consortes unius appellationis, aut si plures concreditores jam in actis expressi. *Mynf. cent. 2. obs. 66.* Quod tamen hodiè secus se habet. vid. *Blum. in Proc. Cameral. tit. 64. de supplicat. th. 8. & seqq.* (17.) Tandem ex Nominibus nonnulli nescio quid colligunt. Nomen à Pontificibus assumptum ajunt esse fatalem; tot annos enim ut plurimum in gubernatione vivere, quot numeros contineat assumptum. *Vid. Höpingk d. cap. 21. num. 165.* Sed rectè *Scaliger*, Magos nostros, qui ex nominibus victorias promittunt, morbos, interitum, quibus velint, sese allaturos jactant, certè arbitror insanire. Nomina imparium syllabarum ab imparibus ajunt superari. Idcirco Hector ab Achille interfectus est. Cur igitur Achilles Paridis cadit manu? Ita in Germaniâ, Phrysiâ, Brabantiâ prius, mox in Italiâ non potuerim à paribus syllabis superari: Ju-
lius

lius enim vocabar ibi; hinc vincor à trisyllabis, qui *Iulles* à Gallis
dicor. in *Exercit.* 266. circ. fin.

*Ne charta vacua sit, subjungamus qua-
stiones ex facto agitas.*

I.

Titius cum Ferrariâ Romam iret, animi gratiâ nomen muta-
rat, retentis tamen literis initialibus. Acceptâ tesserâ iti-
nerariâ, uti moris est, eadem sub poenâ triremium ca-
veri vidit, ne quis nomen in itinere illo mutaret &c. Quæ-
rebatur, An T. poenâ dignus? Neg.

II.

Mævius honestè ex Academiâ A. discedens H. in proxima ci-
vitate N. altero mane exspectabat cursum publicum ordi-
narium, uti convenerat. Sempronius ex d. Acad. clancu-
lum se proripuerat ob æs alienum incio tamen Mævio, &
credebatur ad d. quoque locum iturus. Injungitur Ta-
bellario, ne quendam ex Acad. A. venientem assumeret.
Itaque abit insalutato Mævio: qui recognitâ extraordina-
riis impensis eum tandem in primâ statione cum reliquo
sodalitio assequitur. Quærebatur, An Mævius, se non
esse Sempronium, literis ad se datis, annulo signatorio &
albo Amicorum ritè probaverit? Aff.

Dilecte *Balbach*! Fallor, an meritò petis
dignum Laboris eruditi præmium?
Non fallor. Id quoq; promeretur candida
fides amorq; Patriæ promptissimus.
Quid ergò non tibi poteris promittere
à PRINCIPE PIO, PATRE benigno PATRIÆ?

*Suo Balbachio
Solemniter Disputanti
pos. gratulabundus*

PRÆSES.

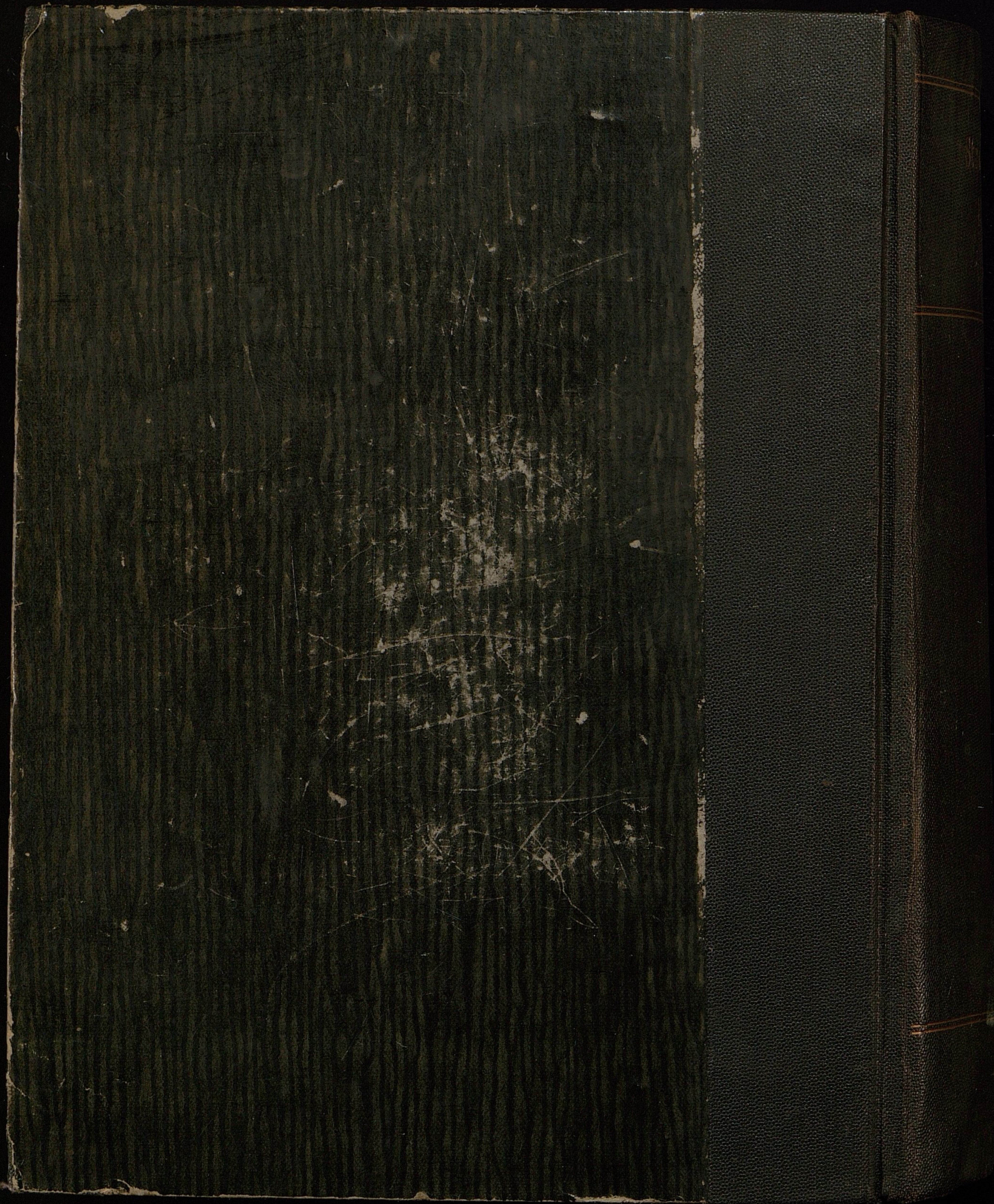
Strassberg, Diss., 1674-75

X 2617022

VD 17

4.

1674/12

Q. B. V.
DISSERTATIO
Ad
L. unic. C. de mutat. nom.
quam
Divinâ adspirante gratiâ
PRÆSIDE
VIRO NOBILISSIMO, AMPLISSIMO, CONSULTISSIMO,
& Excellentissimo,
DN. GERARDO von Stöffen /
U. J. D. ac Institut. Imperial. Prof. P.
Patrono & Præceptore suo singulari observantiæ cultu
æternum prosequendo,
defendet
FRANC. RUDOLPH. BALBACH, Durlac.
Aut. & Resp.
Add. in Martij hor. locoq. solitis.
ARGENTORATI,
Typis Johann. Wilhelmi Tidemannii, ANNO clc lcc LXXIV.

9 595

